

KELEIVIS

THE TRAVELER LITHUANIAN WEEKLY

SO. BOSTON, MASS., 1973 METŲ SAUSIO - JANUARY 2

Atskiro numerio kaina 20 centų

68-TIEJI METAI

NR. 1

"Keleivis" telefonas AN 8-3071

Second-class postage paid at Boston, Massachusetts

Vietnamo bombardavimai sustabdyti

Paryžiuje vėl atgaiviamos nutrūkusios taikos derybos. Bet daug šviesių vilčių neturima, nes nė viena kariaujančių šalių nėra linkusi nusileisti.

Po 11 dienų nepaprastai stipraus Šiaurės Vietnamo bombardavimo, kurio pasekoje tame krašte buvo sunaikinta daugybė ne tik kaiminių, bet ir civilinių taikinių ir žuvo tūkstančiai žmonių, o amerikiečių aviacija taip pat turėjo stambių nuostolių, sausio 8 d. vėl atnaujinamos slaptos taikos derybos Paryžiuje. Tuo tarpu net tikrai nežinoma, kuri pusė padarė nuolaidų, privedusių prie derybų atnaujinimo: ar amerikiečiai tam tikslui patys sustabdė bombardavimą, ar komunistai dėl patirtų sunkių smūgių pasiūlė vėl derėtis.

Bet galima buvo numatyti, kad toksai totalinis Šiaurės Vietnamo bombardavimas negalėjo ilgai tęstis, nes prieš jį atgijo protestai ne tik JAV taikos sąjūdžių ir kongreso narių tarpe, bet ir užsienyje. Manoma, kad derybų atnaujinimui pasitaravo ir Prancūzijos užsienio reikalų ministro Schumanno tarpininkavimas, o gal ir sovietų patarimas Hanojui.

Kaip ten bebūtų, pastaruoju metu bebombarduojama jau tik vadinamoji "demilitarizuotoji zona", skirianči Šiaurės Vietnamą nuo pietinio, ir komunistų pozicijos Pietų Vietname bei jų kariuomenės judėjimo keliai Laose, o Paryžiuje dr. H. Kissingeris vėl pradės kalbėtis su Š. Vietnamo komunistų atstovu Le Duc Tho.

Kokie bus tų atnaujintų taikos pasitarimų vaisiai, negalima iš anksto pasakyti, bet labai šviesių vilčių neturima.

Š. Vietnamo delegacija dar prieš derybų pradžią kelia senus reikalavimus, kad JAV pasirašytų atmetus sutarties projektą, kuriuo komunistai tiesioginiai neįsipareigoja atitraukti savo kariuomenės iš Pietų Vietnamo, pripažinti Pietų Vietnamo suverenumą, o reikalaujama koalicinės vyriausybės ir kt.

Pietų Vietnamo prezidentas Thieu jau dabar pareiškė, kad jis nepasirašys jokios sutarties, jeigu ja nebus garantuota Pietų Vietnamo nepriklausomybė ir Indokinijos pusiausvyra taika ilgam laikui.

Prez. Nixonas, kaip žinoma, griežtai reikalauja, kad Thieu būtinai pasirašytų tą ir tokią sutartį, kurią JAV sudarys su Šiaurės Vietnamu. Priešingu atveju Amerika nutrauksianti karinę ir

ekonominę paramą Pietų Vietnamui.

Bet vargu taip bus daroma, kaip viešai kalbama. Slaptose derybose dar gali būti iš abiejų pusių padaryta kai kurių nuolaidų ir seno projekto pataisyti. Žinoma, deryboms vėl nutrūkus, gali ir Šiaurės Vietnamo bombardavimai vėl atsinaujinti. Visa tai patikės netolimoje ateityje.

Paskutinės žinios iš Šiaurės Vietnamo rodo, kad komunistai nesitiki labai gero galo ir prisibijo naujo bombardavimo. Jie skubiai evakuoja Hanojų ir kitus didesnius miestus, ten palikdami tik tuos gyventojus, kurie reikalingi gynybai ar karo tikslams. Dešimtys tūkstančių žmonių skubausiai išvairuoti iš miestų į kaimelius, kur jiems trūksta ir patalpų, ir maisto, ir kitų reikmenų. Bet režimas yra pasiryžęs kariauti nors ir neribotą laiką, tikėdamasis didesnio ar mažesnio laimėjimo.

Socialinio draudimo nauji pakeitimai

Nuo sausio mėnesio pradėjo veikti pernai priimti socialinio draudimo pakeitimai. Dabar didžiausia suma, nuo kurios bus imami bus \$10,800 (buvo \$9,000). Apdraustieji ir darbdaviai mokės ne po 5,2%, bet po 5,8

Yra ir kitokių pakeitimų, % uždario. Uždirbti per metus, nenustojant pensijos, bus galima \$2.100 (dabar buvo \$1.680), o daugiau uždirbant bus nustojama \$1 nuo kiekvienų \$2 uždirbtų.

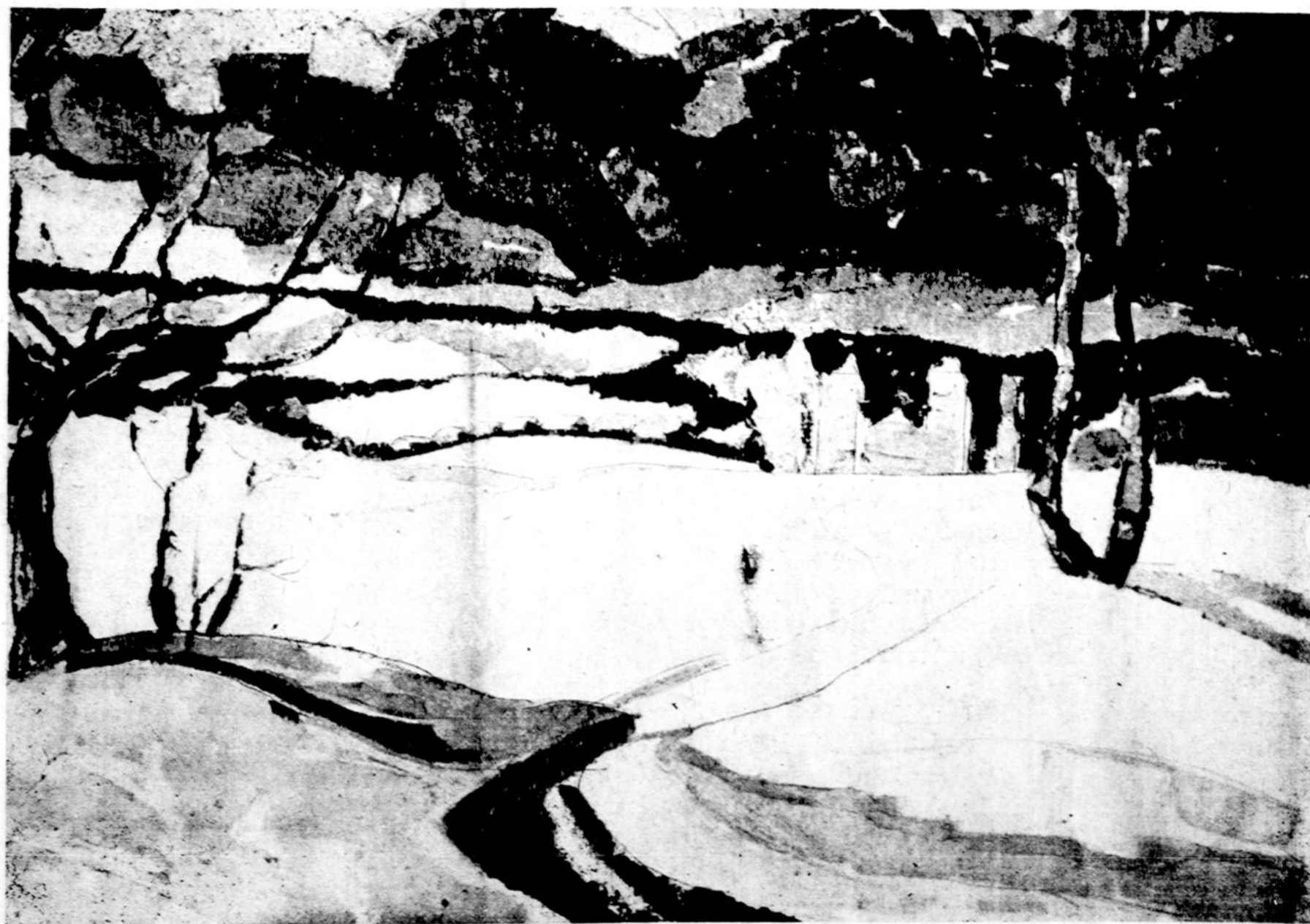
Bombos New Yorko krautuvėse

Per Kalėdas keliose New Yorko didžiosiose krautuvėse sprogo padegamosios bombos. Žmonių aukų nebuvo. Praėjusiais metais New Yorke tokių bombų sprogių krautuvėse buvo apie 20.

Policija spėja, kad tai vienos organizacijos darbas.

Mirė Kanados liberalų vadas

Gruodžio 28 d. mirė 75 metų amžiaus buvęs Kanados liberalų partijos vadas Lester Pearson. Jis 1963-68 metais buvo valdžios priešininkas. 1957 metais gavo Nobelio taikos premiją. Jis žymų vaidmenį vaidino tarptautinėje politikoje.

Žemaitės Juozo Pautieniaus kūrinys "Žiema".

Vytautas Alseika vėl prašneko

I okup. Lietuvą grįžusiam Vytautui Alseikai praėjusių metų gruodžio mėn. vidury Vilniuje buvo suruošta antroji spaudos konferencija, kurioje jis dar plačiau nei pirmą kartą nupasakojo savo grįžimo motyvus ir žinioms. "demaskavo" Lietuvai vaduoti cionikščių išėjimo organizacijų veiklą.

Kalbėdamas tarybiniai stiliu, jis vėl puolė vadina musius "vaduotojus", ypač ilgiau užtrukdamas prie VLIKo veiklos, kurio visi pirminkai nuo senų laikų tebuvė tikrai svetimų žvalgybų agentai, reaktoriai, ugde neapykančią socialistinei santvarkai, kurstę Lietuvos antitarybinį pogrindį, pasisakę už Vietnamo bombardavimą, prieš Saugumo konferenciją, prieš kultūrinį bendradarbiavimą ir t.t. ir t.t. Visa tai jis pamatęs sužinojęs, patyręs, ir tada jam atsivėrusios akys.

Toliau jis giria dabartinį Lietuvos gyvenimą, kurio "padangė giedra, atmosfera lengva, žmonių tarpusavio santykiai nuosirdūs", nors esama "kai kurių trūkumų, sunkumų".

Via tie pasakojimai ir išvedžiojimai nėra jokia naujiena, nes jau girdėti iš jo ir kitų ankstyvesnių propagandinių pareiškimų ar rašinių. Idomiau gal tai, kad sovietinės ELTOS atpasakojimu — "kad, dirbant VLIK, jam teko ne tik tiesioginiai dalyvauti jo veikloje, bet ir susipažinti su įvairiais konfidencialiais dokumentais ir kad medžiaga jis numatęs panaudoti knygai, kurią ruošiasi rašyti".

Vėliau jis pareiškė, kad rašysias net dvi tokias knygas, — vieną apie lietuvišką emigraciją, o kitą apie Ameriką apamai.

Šia proga V. Alseika konferencijos dalyviams pateikė ir atsivežtų dokumentų kopijų rinkinį, — "kuriamė skelbiami VLIKo protokoliai ir instrukcijos, šios organizacijos veikėjų laišakai ir kita medžiaga".

V. Alseika sako, kad prieš išvykdamas į Europą painformavęs savo artimuosius ir draugus, kad noris įvykdyti savo seną pasiryžimą gyventi Vilniuje...

DEKOJAME SKAITYTOJAMS, BENDRADARBIAMS IR VISIEMS, KURIE MUS SVEIKINO KALĖDŲ IR NAUJŲJŲ METŲ PROGA

Keleivio Leidėjai, Redakcija ir Administracija

Altos pirmininką pakvietė į iškilmes

Dr. Kazys Bobelis, Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas, gavo pakvietimą dalyvauti prezidento Nixono inauguracijoje.

Dr. K. Bobelis sausio 18 d. dalyvaus priėmimo, kurį ruošia viceprezidentas Agnew, sausio 19 d. priėmimo Baltuosiuose Rūmuose tautybų atstovams (Heritage Groups) ir sausio 20 d. prezidento inauguracijoje, o po to inauguracijos baliuje.

Mokėjo algą kariam, kurių nebuvo

Dabar paaiškėjo, kad JAV-bės mokėjo algas 100.000 Kambodijos karių, kurie tebuvo tik sąrašuose, o jų gyvų nebuvo. Tai pripažino ir Kambodijos valdžia. Visą kaltę suversta dalinių vadams, kurie duodavo suklasifikuotus sąrašus, o nesantių karių algas patys susikišdavo į savo kišenę. Ten tuo būdu sulindo apie \$300 milijonų. Tai JAV piliečių mokesčiai, nes Kambodijos kariuomenė išlaikyti lėšas duoda JAV-bės.

Paskelbta sovietiška amnestija

Ir Sovietų Sąjunga savo 50 metų sukakties proga paskelbė amnestiją, bet ja tegalės pasinaudoti tik nuteisti už menkus nusikaltimus. Politiniai kaliniai ir toliau pasiliks kalėjimuose ir darbo stovyklose. Ji neįtaikoma ir žymiesiems žmogaus teisių sąjūdžio nariams, kurių išlaisvinimo prašė įžymūs Sovietų S-gos mokslininkai.

Lėktuvo nelaimėje žuvo 99 žmonės

Gruodžio 29 d. įvyko baisi nelaimė, kai apie 17 mylių nuo Miami aerodromo nukrito iš New Yorko išskridęs Eastern bendrovės didžiulis keleivinis lėktuvas su 170 keleivių. Žuvo 99 žmonės.

Atsalo JAV-Svedijos santykiai

Svedijos premjeras Palmė atnaujinta Šiaurės Vietnamo bombardavimą sulaukė su nacių vykdytomis skerdynėmis. Dėl to JAV paprašė Švediją neatsiųsti naujo ambasadoriaus vietoj dabartinio, kuris nuo sausio 8 d. skiriamas kitur.

Padidėjo Europos rinkos šeima

Didž. Britanija, Airija ir Danija oficialiai paskelbė įstojančios į Europos bendrąją rinką.

Ta dabar 9 valstybių sąjunga jau veikia 15 metų ir turi 253 mil. gyventojų. Jos pajamos už gaminius ir patarnavimus siekia 693 bil. dolerių. Tik JAV sąjunga pralenkia.

New Mexico vieno miesto valdžia per šventes, nuo gruodžio 25 iki sausio 2 d., veltui vežė namo girtus žmones. Reikėjo tiksliai paskambinti į nurodytą vietą, pranešti, kad esi girtas ir nori grįžti namo.

Tuo būdu norėta išvengti, kad girti nesėdėtų prie vairo ir sumažėtų nelaimių skaičius.

Kruvini N. metai ir žydų-arabų fronte

Nors Izraelio ir jo arabiškųjų kaimynų fronte oficialiai egzistuoja paliaubos, bet iš tiesų įvairiomis priemonėmis vedami karo veiksmai kone kas savaitė tai vienaip, tai kitaip vis atsinaujina, grėsdami išvirsti į didelio masto susirėmimą.

Daugiausia tam priežasčių duoda arabų partizanai ar teroristai, kurie veikia Libano, Sirijos, Egipto pasieniuose ir net užsienio salyse, terorizuodami žydus.

Dar visi atsimename Vokietijoje Miuncheno olimpiados žydų sportininkų išžudymą, o praėjusį savaitę arabų teroristams pasisekė užgrobti Izraelio ambasadą Bangkoke, Tailande. Arabai, užėmę ambasadą ir įkai ais sugriebę ambasadorių ir keletą tarnautojų, grasino visus išžudyti, jeigu Izraelis nepaleis grupės arabų politinių kalinų. Tiksliai Tailando vyriausybės ėmus pasirengimų teroristų likviduoti ir dar Egipto ambasadoriui tarpininkaujant, įkaitai buvo išgelbėti ir teroristai išsiųsti į Egiptą, kur juos dėl duoto uždavinio neįvykdyto, sakoma, teis patys partizanai.

Tie ir kiti įvykiai vėl išaukė Izraelio keršto veiksmus. Šios savaitės pradžioje Izraelio aviacija ėmė griauti ne tik arabų partizanų gyvenamas vietas kaimyninių valstybių pakraščiuose, bet puolė ir Sirijos karo bazes krašto viduje. Įvyko oro kautynių ir Libano erdvėje. Abi pusės skelbia priešingus lėktuvų nuostolius, o savus nutevli ar mažina. Bet faktas, kad Naujųjų metų pradžią ir Artimuosiuose Rytuose yra paženklinta kraujo laisais.

Kai Izraelio užsienio reikalų ministras Eban krikščionių Naujųjų metų proga kalbėjo apie galimas taikos derybas su arabais, apie galimą Suezio kanalo atidarymą, tai Egipto prezidentas Sadat — apie galimą ir būtiną visuotinį arabų karą Izraeliui sunaikinti.

Nauji suvaržymai aerodromuose

Sėkmingesnei kovai su oro piratais vesti numatoma aerodromuose ne tik atidžiai kresti visus keleivius, bet suvaržyti ir jų palydovus bei atėjusius pasitikti.

Dabar visi turės atsivieškinti ar pasisveikinti toliau nuo jėimo į lėktuvą vietas.

Ar tulžies laistymas visada eina į sveikatą?

Daug ko mums mūsų tautos istorijoje stokojo: ir laisvės, ir mokslo šviesos, ir duonos, ir priešų užgroboje savo tėvynėje pastogės. Bet vienas dalykas, kurio visada turėjome ir dabar dar turime ko didžiausią perteklių, yra žalia ir karti tulžis, kuria laisvai, neapdairiai ir netaupiai spaudomės į kairę ir į dešinę, aukštyn į pakilius tautiečius, žemyn į eilinius visuomenės narius ir tiesiai vienas kitam į akis.

Kaip visi matome, dabartinėje politinėje situacijoje bene intensyviausias tulžimi spaudymasis vyksta per Atlantą su rusų komunistų okupuota Lietuva. Iš ten samoningai paerzinti, mes įsikarsčiame pilame savo tulžį atgal kibrais, net nepadabodami, ant kieno galvos ji ten liejasi.

Nors šis senas faktas jau yra nusibodęs ir gvildenti, bet kai kurie reiškiniai vis dėlto verčia vėl prie jo bent trumpam sugrįžti.

Šitoje tulžinėje kovoje nuostabu tai, kad pastaruoju metu vėl laistoma tulžis ne į Lietuvos okupantą rusą, visų mūsų nelaimių kaltininką, ne į jam absoliučiai pasidavusį tarną ar lietuvių tautos išdaviką, o būtinai į lietuvių kultūrininką, dažniausiu atveju į čia iš Lietuvos atvykstantį ar lai ir atsistą jauną dainininką, muziką bei kitą menininką ar mokslininką, kuris nei Lietuvos nepriklausomybę laidojo, nei kurį nors tautietį varė į Sibirą ar suimtąjam NKVD rūsyje rakinėjo kaulus. Ir tas lietuvių menininko tulžimi laistymas tęsiasi taip ilgai, taip dirbtinai ištęstai, tarytum čia būtų kokia patriotinė pareiga būtinai jį gyvą įtrinti į žemę.

Visi kaltinimai yra tarsi vienos galvos sugalvoti. Na, o kuo gi šitas okupuotos Lietuvos kultūrinis turistas yra mūsų kaltinamas?

Pirmiausia, jis neatvyksta čia savo valia, o esąs komunistinės valdžios leidžiamas ar siunčiamas.

Bet nė vienas mūsų giminė ar pažįstamas čia neatvyksta iš Lietuvos tik savo vieno laisvu ir geru noru, o tik su tos pat sovietinės valdžios praeities ir dabarties patikrinimu ir saugumo organų aprobavimu.

Taip pat nė vienas turistai iš čia nenuvyksta į Lietuvą tik savo laisvu pageidavimu, o tik po kreipimosi į sovietų ambasadą Washingtone, po atitinkamo jo biografinio patikrinimo čia ir Lietuvoje ir su tos pat sovietų valdžios leidimu. Vadinasi, tik tas, kuris yra "košernas".

Tad kuo "patikimesni" jie už anuos Lietuvos dainininkus, muzikus ir kitus čia atvykstančius ir atgal išvykstančius?

Mėgstama tvirtinti, kad dainininkai ir kiti menininkai esą sovietų šnipai. Na, prileiskime, kad jie buvo išleisti į užsienį su kokiomis nors leidimo davėjų pastatytomis sąlygomis ar elgesio apribojimais. O kodėl tada nėra šnipai pas mus atvykstantis kalvis dėdė, kolchozo kiaulių šėrėja teta, rajono komiteto raštininkas brolis ir daktaras brolio sūnus?

Ką gi tas menininkas gali čia daugiau sušnipinėti tuščioje teatro scenoje ar valgydamas po koncerto kалаkuto koją, negu anie kitų profesijų žmonės? Be to, čia lietuvių visuomenėje ir aplamai nėra jokių vertų šnipinėti paslapčių, nes viskas visiems viešai žinoma.

Tiesa, būtume užmiršę patį svarbiausią kaltinimą. Dainininkai ir muzikai mus kiršina.

Bet jeigu lietuviška nepolitinio turinio daina emigracinius lietuvių tikrai kiršina, tai dar labiau turėtų kiršinti tų pačių ir dar kitų dainininkų ir muzikų čia daug dažniau ir plačiau grojamos plokštelės, kuriose jie skamba net žymiai geriau negu scenoje.

Taigi, būdami tokie "logiškai skaidūs" patriotai, turėtume išvyti von iš savo namų visus iš Lietuvos atvažiusius mūsų aplankyti gimines ir pažįstamus, išmesti iš organizacijų veiklos visus lankančius okupuotą Lietuvą, nes jie yra turėję ryšių su sovietinėmis įstaigomis, sumindžioti visas iš Lietuvos gaunamas plokšteles ir sudeginti knygas.

Tada jau būtume atlikę savo "patriotine" pareigą iki paskutinio taško.

Bet kokie mūsų tokio nelankstaus "politinio elgesio" padariniai?

Į Lietuvą nuvykę čionykščiai lietuviai ne tik giminių, bet, tegul ir su tikslu, net komunistų partijos narių ir valdžios pareigūnų yra sutinkami mandagiai, vaišingai ir su jiems įmanomu paslaugumu. Tada tokie turistai, susižavėję gal ir netikru Lietuvos gyvenimo vaizdu, nori ten grįžti antrą ir net trečią kartą.

Gi čia atvykusieji menininkai ar intelektualai, kurie apie tokią išvyką ilgai ir slapta naktimis svajojo, be atodairos viešai mūsų spaudos tulžimi aplaistyti, Lietuvon grįžta su skaudžia širdgėla, beveik įsitikinę, kad išsivijo, išskyrus juos dešim su kopūstais vaišinusius vadinamuosius tamsokus "pažangiuosius", tegyvena tik sovietinės propagandos juodžiausiai piešiami piktybininkai, kurie nekencia ne tik prievarta primestos okupacijos, bet ir visų Lietuvos žmonių, toje santvarkoje per nelaimę gyvenančių. Tarp kitko, teko matyti Lietuvos menininką dėl tokio mūsų "patriotinio" traktavimo net gaudžiai apsiverkusi.

Mes nesiūlome bučiuotis su kiekvienu iš Lietuvos atvykusiu. Bet vis dėlto kyla klausimas, kieno naudai tų nepaprasto atkaklumo tulžininkų darbas eina? Kodėl jie tą kirsalą specialiai gamina ir taip užsisiriodami maišo, kai jo šiuo atveju galėtų visi nebūti ir nuosirčius rūsiai lietuvių su lietuviu išeitį į naudą ir Lietuvos laisvės reikalui.

O jeigu jau iš įsibėgėjimo visi lietuviai visus įtaria, tai visiškai leistina paklausti, ar ir tie tariamai "patriotiniai" tulžininkai "nėra kieno nors labai naudingi samdiniai? Juk nesinori tikėti, kad jie visi tebūtų tik kažkokie siauri fanatikai ir trumparegiai politiniai diletantai.

Pasaulis aplink mus

LENKIŠKAS HIMNAS VOKIŠKOSE PARDUOTUVĖSE

Alexanderplatz, pati didžioji Berlyno aikštė, yra rytinėje zonoje. Ji išgrįsta betonu, ir anekdotas sako, kad vokiečiai stebisi, kodėl, girdi, mes negalime įtaisyti vejelių, kur augtų žolė? Aišku, būtų geriau, būtų gražiau. Anekdotiškas atsakymas: miesto valdžia bijo. Jeigu augs žolė, tai lenkai atsivarys čia ir savo karves pasiganyti.

Lenkijos - Rytų Vokietijos santykiuose įvyko tikra tyli tragedija. Visi sovietiniai kraštai varo propagandą, kad proletarinėms tautoms reikia bičiuliautis. Toks oficialiai skatinamas bičiuliavimas ir vyksta. Bet Lenkija - Rytų Vokietija nuėjo didžiausio viena kitai palankumo kryptimi. Jos pasirašė nuo 1972 m. sausio mėn. galiojanti susitarimą, pagal kurį lenkai be pasų ir be vizų gali važiuoti į Rytų Vokietiją ir pirkti joje, ką tik ten ras parduotuvėse ir kas jiems patiks. Tokiomis pat teisėmis į Lenkiją gali važiuoti rytiniai vokiečiai. Kai neapribojama suma, kurią nuvažiuojantys gali išleisti, tai žmonės važiuoja milijonais ir perka, ko tik jie namie negauna, ir parduotuvėse, matyt, tuštėja taip, kaip Lietuvoje anais vadinamaisiais katiusių laikais, ir vietiniai gyventojai nebepajėgia suvaldyti savo pavydo, kurio reiškiniai visokiais anekdotais.

Štai kad ir toks būdingas antilenkiškas anekdotas iš Rytų Vokietijos.

Sako, klausama, kodėlgi didžiosiose parduotuvėse kas dvi valandos vis griežiamas lenkų himnas. Ogi, girdi, dėl to, kad vokiečiai galėtų tuo metu apsipirkti, kol lenkai, himną griežiant, ramiai stovi.

Rytų Vokietijos parduotuvėse yra daugiau prekių negu Lenkijos, ir jos geresnės. Gali pirkti ne tik gerų puodų ar keptuvių, bet ir mežginių, ir batų, ir elektros įrengimų, ir fotografijos aparatų, filmų. Kai per 11 mėnesių, iki lapkričio pabaigos, Rytų Vokietiją buvo užplūdę devyni milijonai lenkų ir išleido apie du šimtus milijonų markių, tada nutarta, kad vien anekdotais reikalas jau nebesutvarkomas.

Tuo tarpu Lenkija buvo susilaukusi svečių iš Vokietijos tik daugiau kaip 6 mil., ir jie išleido žymiai mažiau — apie 70 mil. markių. Į Lenkiją vėl pavažiuoti nusipirkti pigiau savo mašinai kuro, nes jis ten pigesnis (žinoma, jeigu turi mašiną). Gal maisto klausimas Lenkijoje lengviau sprendžiamas. Taigi dėl to draugiškumo nukencia daugiau vokiečiai vartotojas, o šiek tiek ir Rytų Vokietijos režimas.

Mat, lenkai turi švelnesnį režimą. Lenkijos kultūrinio gyvenimo laisvės negali, sako, nė lygintis su Rytų Vokietijos, kurioje daug kas yra "verbota" (uždrausta).

Norėdami tinkamai supažindinti tuos iš Rytų Vokietijos atvažiuojančius svečius su savo krašto gyvenimu, lenkai pradėjo leisti vokiečių kalba "Życie Warszawy" laidas. Sako, tą laikraštį vokiečiai perka su malonumu: straipsniuose daugiau drąsos, užsienio žinios ne tokios nudailintos, matyti, kad teatrai stato tokius vėseniečių kūrinus, apie kokius rytiniai vokiečiai nedrįsta net pagalvoti. Parsivežti to laikraščio niekam nevalia, praėjimo punktuose žandarai atima, bet kol žmonės apsidairo Lenkijoje, kol apsipirka, tai ir laikraštį spėja suvirstinti.

Ne, padėtis nenormali, dėl to susisiekt abiejų kraštų ministrų pirmininkai ir susitiek sėdo prie stalo ir sudarė naują pasivažinėjimų tvarką. Dabar niekas atvažiuavęs negali išleisti daugiau kaip 200 markių, o jeigu važiuotų ilgesniam laikui, tai turės pristatyti viešbučių pažymėjimus. Žmonių plūdimas dėl tų suvaržymų, aišku, turės sumažėti.

S. Baltaragis

RUOŠĖS BOMBARDUOTI JAV MIESTUS

Rytų Vokietijos istorikas Olaf Groehler praneša, kad per Antrąjį pasaulinį karą naciai buvo padarę gerai apgalvotą planą Amerikos miestams bombarduoti, pasiekiant net Indianapolį.

Nors karo istorikai jau seniai kalbėjo, kad naciai tokius planus darė, bet iki šiol vis nebuvo aiškaus įrodymo. Dabar gi Groehler sakosi aptikęs nacių archyve memorandumą, kurs aiškiai parodas, kad tokie planai buvo rimtai svarstomi ir būvė nutarta, kad bombonešiai turėtų skristi iš okupuotos Prancūzijos ir išmėgti Amerikoje bombas, grįžtų atgal, nusileisdami tik Azorų salose kuro pasiimti. Planus toli skrendantiems bombonešiams buvo padaręs Vokietijos Luftwaffe inžinierius pulkininkas Dietrich Schwenke 1942 metų balandžio 27 d. o gegužės 12 d. jie būvė pristatyti oro pajėgų ministrui Hermanui Goeringui.

Būvė jau nutarta, ir kuriuos miestus bombarduoti, būtent: Brooklyną, Detroitą, Hartfordą, Rochesterį, Indianapolį, Beaverį, Pa. Caldwellį, N.J., Bediną, Pa. La Porte, Ind., Corningą, N.Y., ir Kanadoje Vancouverį.

Kodėl to plano naciai neįvykdė, paaiškinimo Groehleris negalėjęs archyvuose surasti, bet jis spėja, kad juos galėję sulaukyti tuo metu prasidėjusios atkaklios kovos Rusijoje Stalingrado fronte, kur naciams reikėję sutraukti visas oro jėgas ir galų gale pritrūko lėktuvams kuro.

Jeigu ne šita jiems bėda, istorikas spėja, naciai būtų Amerikos miestus bombardavę. Ir Amerika tokio pavojaus bijojo, nes, atsime name, naktimis čia buvo apmėdinami misetai, automobiliai ir namų langai.

Matyt, rusams dar neatėjo į galvą tas faktas, kad, sulaukdamiesi nacių ties Stalingradu, jie apsaugojo Ameriką nuo nacių bombų nes iki šiol dar nepasigyrė. Iš tikrųjų jie ne tuo tikslu su nacių kovėsi. Amerikos apsauga jiems nerūpėjo: jie tik reikalavo, kad Amerika su Anglija jiems padėtų. Ir jos daug jiems padėjo. Per Persiją jos nutiesė kelią į Kaspijos jūrą, o iš čia jau buvo siunčiama rusams visokia karo medžiaga ir maistas. Ir tik šita pagalba padėjo nacių galybę prie Stalingrado sutriuškinti. Žiūrėnt iš kitos pusės, Amerika, gelbėdama rusų frontą, pati apsisaugojo nuo nacių puolimo.

S. M.

KULTŪROS MINISTRĖ MELAVO

Keleivio skaitytojai žino, kad net Nobelio premiją gavęs sovietų rašytojas Solženicinas Sovietų Sąjungoje yra visai persekiojamas. Jo raštai ten nespausdinami, už užsienyje spausdintus raštus jis atlyginimo negali gauti, net ir Nobelio premijos jam negalima atsiųsti. Jis neturi iš ko gyventi ir prisilaiko tik savo draugo

garsiojo čelisto Rostropovičiaus namuose.

Du žymūs JAV rašytojai nori Solženicinui padėti. Jie sutiko atiduoti Solženicinui gautus atlyginimus už leidimą jų veikalus išvesti į rusų kalbą ir platinti.

O Sovietų S-gos kultūros ministrė Furceva spaudos konferencijoje paskelbė, kad Solženicinas esąs gerai ap rūpintas ir nereikalingas jokios medžiaginės paramos.

Bet Solženicinas tą melą išskelė viešumon, paskelbdamas per užsienio korespondentus laiską, kuriame rašo, kad jo medžiaginė padėtis yra baisi.

Maža vilties, kad jam bus leista pasinaudoti JAV rašytojų pasiūlyta pagalba.

Imkit ir skaitykit

Kipro Bielino knyga

TERORO IR VERGIJO IMPERIJA SOVIETU RUSIJA

Joje smulkiai aprašyta bolševikinio teroro sistemos vergų stovyklos, kuriose kertejo ir žuvo mūsų broliai, seserys, giminės ir draugai. Knygos kaina — 75 centai.

ROMANAI

Vytautas Alantas, AMŽINAS LIETUVIS, I dalis, 412 psl., kaina minkštais viršeliais \$4.50, kietais — \$5.00.

To paties romano II dalis, 414 psl., kaina minkštais viršeliais \$6.00, kietais — \$6.50.

Vytautas Alantas, ŠVEN-TARAGIS, istorinis romanas, I dalis, 405 psl., kaina minkštais viršeliais \$5.00.

J. Kralikauskas, VAIŠ-VILKAS, premijuotas romanas, 234 psl., kaina \$4.50.

Brėkšmės našta, romanas, parašė Jurgis Gliuda, 384 psl., kaina \$6.00.

Pranas Naujokaitis, PASISEJAU ŽALIA RŪTA, 232 psl., kaina \$4.00.

Jurgis Gliuda, BRĖKŠMĖS NAŠTA, 384 psl., kaina \$6.00.

Birutė Kemėžaitė, SUDIEV! AŠ IŠEINU..., 294 psl., kaina \$4.50.

Pragarų vyresnysis, premijuotas romanas, parašė Vytautas Volertas, 273 psl., kaina \$5.00.

Alpis, romanas, autorius Kazys Karpius, 227 psl., kaina \$5.00.

Rezistencija, romanas, parašė R. Spalis, 429 psl., kietais viršeliais, kaina — \$6.00.

Anatolijus Kairys, ISTIKIMOJI ŽOLĖ, 254 psl. romanas, kaina \$5.00.

Andrius Valuckas, NEMUNO SŪNUS, II tomas, 428 psl., kaina \$4.00.

Andrius Valuckas, NEMUNO SŪNUS, romanas iš suvalkiečių ūkininkų sukilimo 1935 m., I tomas, 280 psl., kaina \$3.00.

Birutė Pūkelevičiūtė, — RUGSĖJO ŠEŠTADIENIS, premijuotas romanas, 237 psl., kaina \$5.00.

Kazys Plačėnis, PULKIM ANT KELIŲ..., romanas iš kun. Strazdelio gyvenimo, I tomas 200 psl., kaina \$2.00 II tomas 160 psl., kaina \$2.00.

Nemunas teka per Atlantą, Vytauto Alanto 5 novelės, 263 psl., kaina minkštais viršeliais \$3.00, kietais \$3.50.

Aitvarai ir gėria, Jurgio Gliaudos romanas iš partizanų veiklos, 254 psl., kaina \$4.50.

Juozas Svaistas, ŽIOBRIAI PLAUKIA, romanas iš knygnešio kun. M. Sidaravičiaus gyvenimo, 233 psl., kaina \$2.50.

Agonija, romanas, antra laida, parašė J. Gliuda, 406 psl., kaina \$5.00.

Aloyzas Baronas, VIENI-MEDŽIAI, 117 psl., kaina \$1.50.

Vytautas Volertas, GYVENIMAS YRA DAILUS, romanas iš lietuvių emigrantų gyvenimo, 242 psl., kaina \$2.50.

D. Nendrė, AIDAS TARP DANGORAIZIŲ, romanas, 265 psl., kaina \$5.

Aloyzas Baronas, PAVASARIO LIETUS, 261 psl., kaina minkštais viršeliais \$2.50, kietais \$3.75.

Vėjas lekia lyguma, romanas, parašė Aloyzas Baronas, kaina \$4.00.

Dailininko žmona, romanas, parašė Juozas Tinišis, kaina \$5.00.

Namas geroj gatvėj, romanas, parašė Jurgis Jan-

GANATO JUNGŲ

AT KNĮ DEOYMMO GURO

Paskutinis — trečiasis — dokumentuotas Kipro Bielino atsiminimų tomas. Jis liečia mūsų nepriklausomybės 1917-1920 m. kovas ir nepriklausomos Lietuvos gyvenimo pirmuosius metus. Knyga gaunama Keleivy, Darbininke, Drauge ir pas kitus knygų platintojus. Kaina \$5.00.

KAS SKAITO BANE,
TAS DUONOS NEPRASE.

Amerikos Lietuvių Gyvenimas

KAS NIEKO NEVEIKIA,
TO NIEKAS NEPEIKIA.

KAS GIRDETI CHICAGOJE

Šalta žiemužė sukaustė

Oficialus žiemos sezonas dar tik peržengė slenkstį, bet šaltis savo aštrius dantis pradėjo rodyti viduryje rudens. Pirmas sniegas Chicagoje iškrito spalio 13 d. Ir taip vis sniegas krito, tirpo, lijo, saulėtų dienų retai tepasirodė. Gruodžio 11 d. nuvykstu į plieno liejyklas, o ten — vietomis vandens vamzdžiai užšalę. Temperatūra 10F žemiau nulio, vėjuoja 14F žemiau nulio.

Gruodžio 12 d. vykstu į darbą — lietus lyja ir sniegas krenta. Taip tęsiasi ištisą dieną. Vakare grįžtame Chicagos gatvėmis, padengtomis gilia sniego ir vandens putra. Naktį šaltis paspaudė, ir visa ta košė pavirto į ledą. Rašant šiuos žodžius gruodžio 17 d. pagrindinės gatvės susisiekimui yra beveik normalios, tačiau šalutinės visos tebėra apdengtos stora ir nuslidinta ledo pluta. Automobilais pavažiuoti ar pėsčiam paeiti gatvė ar šaligatviu yra sunkus uždavinys. Atsibodo jau ir sniegas ar ledas krapštyti prieš važiuojant nuo automobilio langu. Gi žiema tik prasideda, o toliau dar gali būti šalčiau...

Papigintas susisiekimasis pensininkams

Chicagos CTA (Chicago Transit Authority) pensininkams yra nupigūnusi važinėjimą miesto susisiekimo priemonėmis. Ligi šiol užteko parodyti autobuso šoferiui Medicare kortelę, bet nuo naujų metų reikės turėti specialią CTA kortelę, kurios dabar Chicagos pensininkams išduodamos daugelyje vietų. Žinoma, ne visi pensininkai miesto susisiekimo priemonėmis naudojasi, ne visi ir tos papigintos kainos ieško. Tačiau kaip vienas autobuso šoferis aiškino, yra gera širdžių pensininkų, kurie ligi šiol savo Medicare kortelę paskolinadavo savo draugui ar pažįstamam, neturinčiam teisės tokia privilegija naudotis. Naujos CTA išduodamos kortelės su fotografija, tikimasi, šį nusižengimą panaikins.

Nori kelti kainas keleiviams

Spaudoje pasirodė žinių, kad CTA projektuoja pakelti kainas miesto keleivių susisiekimui. Ligi šiol pervažiavimas autobusu be persėdimo kainavo 45 centai, su persėdimu 55 centai, o numatoma tas kainas pakelti net 15 centų. Tada Chicagoje važinėjimas autobusais gal būtų brangesnis, negu bet kur kitur pasaulyje.

Pakelti automobiliams mokesčiai

Praeitą vasarą Keleivijoje minėjome, kad Chicagos miestas ruošiasi pakelti už automobilius miesto mokesčius. Dabar, metams baigiantis, tie "pažadai" ir įvykdyti. Vietoje mokėtų už

miesto "stickerį" 15 dolerių dabar mokame 20 dol., o kas mokėjo 30 dol. dabar moka 35 dol. Autobusai ir sunkvežimiai mokės didesnius mokesčius, atsižvelgiant į jų motoro pajėgumą. Ryšium su tuo jau spėjo pakelti kainas gazolino stotys ir kitos su transportu susijusios prekybos įstaigos.

Selpiamųjų skaičius auga

Oficialiai skelbiama, kad Illinois valstijoje jau vienas milijonas žmonių gyvena iš šalpos. Taigi kas vienuoliktas žmogus čia jau yra išlaikomas mokesčių mokėtojų pinigais. Jų skaičius dabar dar sparčiai auga, nes į Chicago plaukia iš pietinių valstijų juodukai su šeimomis, kurie čia automatiškai gauna didesnę pašalpą, negu pietinėse valstijose uždirbū. Šalpos programai vykdyti eiliniai mokesčių mokėtojai ir fabrikai apdedami vis didesniais mokesčiais. Gi daugelis gudrių selpiamųjų darbo ne nebando ieškoti ar siūlomo imtinės ir be jo galima nebogi gyventi...

Projektuojama padidinti atlyginimus tarnautojams

Šio miesto aldermanai, Cook apskritys ir Illinois valstijos įvairūs pareigūnai ir jų įstaigų tarnautojai tikisi gauti 20-30% algų pakilimus. Teisėjai, ugniagesiai ir policija taip pat laukia riebesnių čekių. Taigi algų ir kainų reguliavimo potvarkis, leidžias pakelti atlyginimus tik iki 5%, atrodo, te liečia tik pramonės darbininkus, bet ne valdininkus...

Jotijos Jonas

CLEVELAND, OHIO

"Geriausias direktorius Amerikoje"

Prieš metus Clevelando viešųjų įmonių direktorium buvo paskirtas vos 33 metų inž. Raimundas Kudukis. Dabar Clevelando miesto tarybos rezoliucijoje sakoma, kad jis per vienerius metus atlikęs tai, ko per 15 metų nebuvę galima sutvarkyti.

Gruodžio 3 d. R. Kudukiui pagerbti buvo surengta graži puota, kurion atsilankė ne tik lietuviai, bet ir miesto aukštieji pareigūnai su majoru Perku priešaky.

Čia majoras iškėlė R. Kudukio nuopelnus ir pavadino jį "geriausiu direktorium Amerikoje." Sveikino jį ir lietuvių organizacijų atstovai, nes R. Kudukis yra veiklus ir lietuvių tarpe.

Meninę programą atliko solistė Aldona Stempuzienė ir vyrų oktetas.

Pagerbimą rengė komitetas, kurį sudarė K. Ziedonis, J. Malskis, E. Stempuzis, A. Mikulskis, E. Stepas, A. Širvaitis, F. Eidimtas, A. Jonaitis ir kt.

MIAMI BEACH, FLA.

Nauja klubo vadovybė

Gruodžio 13 d. buvo Lietuvių Piliečių klubo susirinkimas, kuriame išrinkta 1973 m. valdyba ir direktoriai. Išrinkti šie asmenys:

pirm. Viktoras Krausas, vicepirm. Martynas Ališauskas, direktoriai — P. Leonas, J. Gužauskas, V. Saladzius, A. Kaulakis, A. Stongvila ir V. Šopėnas.

Kiti direktoriai — pirm. J. Jankienė ir W. Zees — pasilieka ir toliau savo pareigose, nes buvo išrinkti 2 metams.

Buvo pranešta, kiek šiais metais turėta pajamų ir išlaidų. Klubo finansinė atskaitomybė vedama tvarkingai.

Nutarta kitais metais gražiai pagerbti klubo gerovei nemažai pasidarbusius vadovybės narius.

Baigiant susirinkimą, naujas direktorius P. Leonas kvietė narius į geresnį gyvenimą ir vienybę.

P. Leonas čia atvyko iš Chicagos, kur vertėsi nekilnojamojo turto pirkimo-pardavimo tarpininkavimu. Jis ir čia jau išlaikė reikalingus egzaminus, dirba vienoje žinomoje bendrovėje ir patarnauja savo tautiečiams, kurie nori pirkti ar parduoti nekilnojamąją nuosavybę.

Ir SLA turi naują valdybą

SLA 44 kuopos susirinkime išrinkta šitokia nauja valdyba: pirm. Jadvyga Jankienė, vicepirm. Antanas Alekna, prot. sekr. Magė Aleksynienė, fin. sekr. Ona Kaulakienė, izd. Ad. Noreika, izd. glob. Leonas Stasiulis ir Marė Miščikienė.

Kuopa turi 50 narių.

Praeitą vasarą Miami Beach vyko SLA 57-sis seimas, kurio rengimo našta krito ant kuopos pečių. Iš jos narių buvo sudarytas komitetas seimui ruošti. Jam energingai vadovavo Jadvyga Jankienė.

Seimo nariams pagerbti surengtas banketas davė \$300 pelno. Iš jo \$150 pasieks Jaunimo kongresui ir tiek pat Tautinių šokių šventei.

Sandaros 52 kuopos susirinkimas

Kuopos metiniame susirinkime valdybos pirmininke išrinkta Jadvyga Jankienė, vicepirm. FL Radzius, prot. sekr. E. Alekniene, izd. Marė Miščikienė.

S.

Lietuviškos mokyklos

Čia veikia M. Valančiaus ir Šv. Kazimiero mokyklos. Didžiausia iš jų yra paskutinioji. Ją lanko 133 mokiniai.

LIETUVIAI KITUR

VOKIETIJA

Dešimtas lietuvių evangelikų adventas

Vasario 16 gimnazijos Evangelikų jaunimo ratelis gruodžio 17 d. suruošė advento sekmadienio kavutę. Prie piet Huettenfeldo bažnyčioje pamaldas atlaikė kun. J. Stanaitis iš Backnango. Į bažnyčią susirinko daugiau tikinčiųjų, negu eiliniams sekmadieniams.

Kavutė pradėta 14 val. gimnazijos valgykloje. Prie per visą salę nusitęsusių stalų susėdo apie 50 asmenų, daugiausia jaunimo. Mokytojas Fr. Skėrys pakvietė visus sugiedoti tradicinę Kalėdų giesmę "Tyli naktis, šventa naktis". Akordeonu palydėjo Jura ir Romy Piedaitės. Eglutę uždegti pakviesti ateitininkų pirmininkas P. Daukšys, skaučių atstovė Aldona Saduikytė, skautų — Linas Lipčius. Evangelikų ratelio atstovė Kristina Ramanauskaitė ir mokinių komiteto pirmininkas Valentinas Ivanovas. Eglutė sušvitus šimtu žvaigždžių, maldą prieš kavutę sukalbėjo kun. J. Stanaitis, prašydamas Tėvėjo palaimą jo vardu susirinkusiems būreliui.

Mok. Fr. Skėrys pranešė, jog šiandieninė kavutė yra jubiliejinė. Evangelikų jaunimo ratelis jau dešimtą kartą susirenka evangelistų kųjų advento apmąstymų. Kai kurie šioje krikščioniškoje puotoje dalyvauja pirmą kartą (pav. permai iš Lietuvos atvykę mok. Kaciucevičius ir kt.). Pavardėmis suminėjo visus vyresniusius svečius. Kalbėtojas priminė evangelikų Kalėdas Lietuvoje. Jos buvo apgaubtos šių dienų jaunimui sunkiai suprantama romantika ir mistika. Į bažnyčią būdavo vykstanta rogemis, dažniausiai per gilų sniegą ir aštrų speigą, ne tik šventadieniškai apsirergus, bet taip pat ir nusiteikus. Linkėjo, kad mes, laikydamiesi senos krikščioniškos tradicijos, savo širdyse puoselėtume taikos ir ramybės dvasią, kad vienas kitam būtume broliai ir seserys.

Kun. J. Stanaitis pasidžiaugė, matydamas tokių jaunų būrį susirinkusių į evangelikų apmąstymus. Tačiau dar ne visos kėdės užšėtos. Linkėjo, kad visos tuščias gimnazijos valgyklos kėdės per ateinančius trejus metus užimtų evangelikai ir pažadėjo asmeniškai tuo pasirūpinti. Viešėdamas Romuvoje, jis prisirinkęs geriausių įspūdžių, su kuriais žadėjo supažindinti savo parapijiečius. Visiems, ypač moksleiviams, važiuojantiems pas tėvelius atostogų, palinkėjo smagių Kalėdų švenčių ir laimingų Naujųjų Metų.

J. L.

IŠEJO NAUJAS VARPO NUMERIS

Šis 163 puslapių numeris skirtas jaunimo reikalams svarstyti. Jame rašo J. Audėnas, St. Barzdukas, G. Breichmanienė, J. Daugėla, M. Drunga, dr. J. Kazickas, A. Kučys, dr. J. Pajaujais, J. Reizgytė, R. Sakadolskis, dr. J. K. Valiūnas, A. Zaparackas ir kt.

Kam rūpi mūsų ateitis, mūsų jaunimas, tas turėtų tą Varpą numerį įsigyti.

Varpo administracijos adresas: T. Briškaitis, 1214 N 16th Ave., Melrose Park, Ill. 60160.

Varpą galite gauti ir Keleivio administracijoje.

DU PUSLAPIAI VIENAM ASMENIUI

A. Bernotas iš Concordo atsiuntė mums Lewiston Journal gruodžio 16 d. laidą, kurio beveik visas pirmasis ir visas aštuntasis puslapis skirti Petriui Kiškūnui, dabar dirbančiam Bates bendrovės fabrike. To ilgo

straipsnio, paįvairinto net 8 nuotraukomis (Vilniaus katedros, Kauno karo muziejaus, šokių šventės nepriklausomos Lietuvos metais, žinoma, paties Kiškūno ir kt.), autorius Harold Leavitt, dabar tarnaujantis jau minėtoje bendrovėje.

Jis kaip JAV karys karo pabaigoje buvo ties Koburgu prie Elbės upės. Ten jis pirmą kartą sutikęs ir Kiškūną, o po ilgų metų — vėl Bates bendrovėje.

Leavitt labai smulkiai aprašo iš Krekenavos apylinkės kilusio P. Kiškūno gyvenimą nuo jaunų dienų iki dabar ir objektyviai pavaizduoja paskutinio šimtmečio Lietuvos istoriją.

MIRTIES BAUSMĖ IVAIRIUOS KRAŠTUOS

Neseniai JAV aukščiausias teismas nutarė, kad mirties bausmė yra "žiauri ir nepaprasta bausmė" ir tuo nutarimu faktiškai ją panaikino. Oficialiai mirties bausmę panaikino 32 valstybės. Daugelyje valstybių ji nėra panaikinta, bet netaikoma, nors pagal įstatymus už kai kuriuos didelius nusikaltimus reikėtų bausti mirtimi.

Vakarų Europoje mirties bausmė bėra Prancūzijoje ir Ispanijoje. Vakarų Vokietija ir Italija ją panaikino tuo po karo. Anglija ir Vatikanas — 1969 metais, nors Vatikane mirties bausmę paskutinį kartą buvo įvykdyta 1870 m.

Mirties sprendimai dažnai vykdomi komunistinėse ir neseniai nepriklausomybę gavusiose Afrikos valstybėse. Ten dažnai mirties bausmė vykdoma be teismo sprendimo. Kinijoje nužudytų "liaudies priešų" skaičiuojama milijonai. Dabar rečiau apie mirties bausmių vykdymą skelbiama Sovietų Sąjungoje, bet niekas tikrai nežino, kiek ten buvo nužalabta žmonių seniau ir kiek įvairiais būdais nužudoma dabar. Be to, ten nuteistieji tartinas Rackauskas, 178 ir nenuteistieji sistemingai

numarinami kalėjimuose ar griežto režimo darbo stovyklose.

Oficialiai Sovietų Sąjungoje mirties bausmė baudžiama už išdavimą, užmušimą, išprievartavimą, oro piratystę ir "ekonominis nusikaltimus" — valstybės turto vogimą.

Arabų kraštuose mirties bausmė baudžiama nusikaltę išdavyste, špionažu ir iš anksto apgalvota žmogžudyste, jeigu ji buvo paskaitinta kaltininko garbės įžeidimo.

Izraelyje mirties bausmė baudžiama už išdavystę ir "žydų tautos priešai". Paskutinį kartą mirties bausmė buvo įvykdyta prieš keiserius metus žymiam nacių budeliui Adolui Eichmanui. Japonijoje mirties bausmė nepanaikinta, bet apie mirties sprendimų įvykdymą neskelbiama.

Daugumoje Azijos valstybių mirties bausmė nepanaikinta. Nepanaikinta ji ir Indijoje.

Pietų Amerikoje mirties bausmė beveik nelydoma, išskyrus Kubą.

Skaitykite šias knygas

LIETUVOS ISTORIJA. VI-ji laida, parašė dr. Vanda Daugirdaitė-Sruogienė, 414 psl., daug paveikslų, keili žemėlapiai, tvirtai įrista. Kaina \$6.

Radvila Perkūnas. Istorinė pjesė, parašė Balys Sruoga, 120 psl., kaina \$4.00.

Kvartetas, 4 dramos, autorius Kostas Ostrauskas, 170 psl., kaina \$5.00.

Chicagos istorija, parašė Aleksas Ambrozė, 664 psl., gausiai iliustruota, kaina kietais višeliais \$10, minkštais — \$8

Numizmatika, parašė Jonas Karys, 340 psl., kaina — \$15.00.

Elegiški Stepono Kolupailos niekintojai, parašė Ksavėras Kaunas, 52 psl., kaina \$1.00.

Lietuvos konstitucinės teisės klausimai, parašė Kostas Rackauskas, 178 psl., kaina \$2.

JAU ISSPAUSDINTAS IR GAUNAMAS

"KELEIVIO" 1973 METŲ

Kalendorius

Jį redagavo Stasys Michelsonas

Kalendoriaus kaina tik \$1.50

"Keleivio" kalendorius visuomet buvo tikra enciklopedija — visokių gražių, įdomių ir naudingų skaitinių šaltinis. Toks bus ir 1973 metų kalendorius. Nesivėliakite jį užsisakyti. Pinigus siųskite šiuo adresu:

KELEIVIS

636 E. Broadway
So. Boston, Mass. 02127

Iš okupuotos Lietuvos

Rusai okupantai, šalin iš Lietuvos!

Sovietų pagrindis apie lietuvius

New Yorke leidžiamas dienraštis "Novoje Ruskoje Slovo" perspausdina Sovietų Sąjungoje pagrindinio leidžiamą "Einamųjų įvykių kroniką."

Ten yra žinių ir apie kalinamus lietuvius. Štai kelios to pagrindinio laikraščio ištraukos:

"Nuo birželio 26 iki liepos 6 d. Vladimiro kalėjime badavo 6 kaliniai: Bukovskij, Berg, Petrasko, Kulynin ir P. Dragūnas, protestuodami dėl laikymo jų keturiems žmonėms skirtoje kameroje."

"Vienoje iš Mordovijos stovyklų ypatingo režimo bausmę atlieka Petras Paulaitis, gimęs 1904 m. Mokėsi Romoje. Filosofijos daktaras. Vokiečių okupacijos metu Paulaitis dėstė lotynų kalbą Jurbarko gimnazijoje, kurioje vadovavo mokinių pagrindinio veiklai. 1942 m. vasario 16 d. (Lietuvos nepriklausomybės diena) jo mokiniai iškėlė Lietuvos vėliavą ant vietos gestapo namų. "Naujajai" vardą Georgenburg jaunai pagrindininkai visur pakeisdavo senuoju — Jurbarkas.

"I Lietuvos atėjus sovietų kariuomenei 1944 metais. Paulaitis 26 mokiniai įstojo į Kovai už Lietuvos laisvę sąjungą. Pats Paulaitis redagavo sąjungos laikraštį "I Laisvę".

"1946 m. karo teismas jį nuteisė kalėti 25 metus. 1956 metais Paulaitis buvo išleistas į laisvę (bylą peržiūrėjus). Sugrįžęs į Kauną, jis dirbo konservų fabrike pečkuriu. Atsisakė pasmerkti lietuvių buržuazinę nacionalizmą, nors jam buvo žadėta leisti vėl mokytojauti. 1957 m. jis vėl buvo suimtas, apkaltintas dirbęs griau-namajį darbą Kauno Politechnikos institute ir, Sovietų S-gos Aukščiausios tarybos prezidiumo pirm. Vorosilovui sprendimą patvirtinus, pasiūstas atlikti likusią bausmę. 1958 m. jis vėl patrauktas atsakomybėn už ryšius (1957 m.) su studentais, kurie rūpinosi atgaivinti Kovos už Lietuvos laisvę sąjungą. Sovietinės Lietuvos aukščiausias teismas 1958 m. balandžio 12 d. nubaudė 7 studentus nuo 1 metų iki 10 metų, o Paulaitį dar 25 metus. Ryšium su kdekso pakeitimu bausmė sutrumpinta iki 15 metų. 1973 m. balandžio 12 d. Paulaitis galės išeiti į laisvę. Jam bus 69 m. amžiaus, iš kurių 25 metus bus praleidęs kalėjimuose ir 6 pagrindėje, iš jų 4 vokiečių okupacijos metu."

Trūksta net degtukų

"Tiesą" lapkričio 29 d. skundžiasi, kad per visą spalio mėnesį į Eišiškių, Jurbarko, Kaišiadorių, Lazdijų, Molėtų ir Pasvalio rajonų krautus nebuvo atvežta nė vienos dėžutės degtukų.

Sovietų pagrindis apie Romą Kalantą

Apie jį pagrindėje leidžiama "Einamųjų įvykių kronika" jau rašė anksčiau. Paskutiniajame numeryje jį dar šitaip papildomai vaizduoja:

"Paaikškėjo kai kurios tra-giškos Romo Kalantos savižudybės ir po to sekusių įvykių Kaune smulkmenos. Kalanta susidegino miesto sode prie Kauno muzikinio teatro, prieš miesto vykdoma-jį komitetą, apie 13 valandą. Sėdėdamas sode ant suolelio, Kalanta kažką parašė bloknote, išplėstus iš jo lapelius padėjo ant fontano akmens, apsiliejo benzinu, o likučius plačiai iššlakstė aplink save ir save padegė. Prie jo puolusių žmonių jau-nuolis prašė jį užmušti. Ne-trukus jis krito ant žemės, neišeidamas iš ugnies rato. Versija apie Kalantos drau-gus, neleidusius prie jo prieiti (Chronika nr. 26), kol kas nepasitvirtino. Kalantos paliktus lapelius skaitė daug kas atėjusių į savižudybės vietą. Tikras teksto turinys

Chronikai nežinomas. Tik žinoma, kad Kalanta parašė protestą prieš esamą Lietu-voje tvarką ir tvirtino, kad geriau mirti, negu gyventi kaip ligi šiol.

Kalantos apdegimai buvo tokie platus, kad ligoninėje jam reikėjo leisti injekcijas į kojų padus. Pasakojama, kad Kalanta kliedėdamas dažnai kartodavo: "Nieko nesakysiu." Sakoma, kad prie jo lovos dežuravo en-kavedė bendradarbiai. Ka-lanta mirė po kelių valandų.

Jo kūną giminės parvėžė į jo namus Paperių (Gal Pa-nerių. Kel. red.) gatvėje (Vilijampolės rajone). Pri-eiti prie jo kūno, matyti, bu-vo galima. Daugelis dau-giausia jaunimo, atėjo su ve-lioniu atsisveikinti.

"Gegužės 18 d. gerokai prieš paskirtą laiką, 16 va-landą, prie namų susirinko didelis būrys norinčių vėli-o-nį palydėti. Mašina su kar-s-tu, pavaziavusi nuo namų, staiga padidino greitį, laid-o-tuvių procesija toli atsiliko, ir lydėjusieji į kapus atėjo, kai laidotuvis buvo baigtos. Tuo metu prie Kalantos na-mų susirinko didelis žmonių būrys. Kažkas metė šukį eiti į susideginimo vietą. Visi pradėjo skanduoti: "I mie-s-to sodą". Pakelėje prie de-monstrantų prisidėjo dau-giau, susisiekimas buvo su-laikytas, milicija netrukė demonstrantams. Demonst-rantai šūkavo: "Laisvės Lie-tuvai!" Einančiųjų tarpe bu-vo kalbama, kad suimti Ka-lantos draugai, mėginę pa-puošti gėlėmis susideginimo vietą. Pasklido gandai, ma-tyti, netikri, apie Kalantos tėvo suėmimą. Ties miesto sode demonstracija pasuko prie vykdomojo komiteto, buvo girdėti šūkiai: "Palei-skite suimtuosius! Tai mūsų

draugai!" Vykdo komiteto durs ir langai buvo uždary-ti. Demonstrantai nuėjo į miesto sodą. Vienas iš šukių buvo nenutraukti kasdieni-nių demonstracijų, kol ne-paleis suimtuųjų. "Pasiža-dam!", "Laisvės Lietuvai!"

vienu balsu šaukė minia. Mergaitės padėjo gėlių savižudybės vietoje. Demonst-rantai dainavo liaudies dai-nas. Iš sodo demonstracija Laisvės alėja nuvyko prie enkavedė rūmų. Netoli nuo buvusio soboro (dabar me-no galerija) eisena sulaukė milicijos grandinė. Gana il-gai milicininkai nepasitrau-kė iš vietos. Milicininkai tai mandagiai, tai įsakomu to-nu siūlė išsiskirstyti. Kaž-koks civilis pagriebė iš pir-mųjų eilių mergaitę ir mėgi-no ją nuvesti į ankavedė rū-mų pusę, bet demonstrantai jį atstūmė. Ant soboro laip-tų vyko trumpi mitingai.

Milicija pradėjo spausti demonstrantus, išstumdama juos į šalutines gatves, kie-mus. Pasirodė autobusai ir milicijos mašinos, demonst-rantus pradėjo grūsti į auto-mobilius. Tik dabar prasidė-jo susidūrimai su milicija, vyko grumtynės. Prie sobo-ro sunkiai akmeniu sužeis-tas (kita versija — užmuš-tas) milicininkas.

Gegužės 18 d. milicija ir saugumiečiai nepajėgė pa-dėties įveikti. Iki nakties te-sėsi susidūrimai su milicija.

Gegužės 19 d. demonst-rantai pradėjo rinktis apie 3 val. popiet. Vyko susidūri-mai su milicija. Apie 19 val. buvo pašaukta kariuomenė demonstracijai išvaikyti.

Demonstrantus ir atsitik-tinai pasitaikiusius gatvėje mušė guminėmis lazdomis. Apytikriai buvo suimta apie 400 žmonių. Kalėjimo ka-meros buvo pilnos, į kai ku-rias kišo vyrus ir moteris kartu. Jiems buvo panaudo-tas ir garsusis Devintasis fortas — muziejus miesto pakraštyje, karo metu buvęs gestapo kalėjimas.

Dauguma suimtuųjų ap-klausinėjus buvo paleista po kelių valandų. Daugelį prieš paleisdami sumušė. Dalį pa-leido po 15 dienų. Paaikškė-jo, kad demonstrantus foto-grafavo. Kai kuriems pa-šauktiems vasarą ar rudenį tardymui rodė nuotraukas, kaip įrodymą, kad jie daly-vavo demonstracijoje.

Miesto sodas prie muziki-nio teatro ilgą laiką buvo milicijos saugomas. Atrodo, kad ir šiandien ten šnipai dežuruoja.

Spalio 5 d. "Sovietskaja Litva" pranešė, kad Lietu-vos TSR aukščiausias teis-mas nagrinėjo 8 asmenų su-imtų gegužės 18 d. Kaune riausių metų, bylą (P. Jan-kausko ir L. Marcinkevi-čiaus straipsnis: "Nubauti visuomeninės tvarkos pažei-dėjai"). Teisiamieji buvo kaltinami Lietuvos TSR baudžiamojo statuto 199-3 straipsniu, kuris atitinka Ru-sijos TSR 190-3 str. Du, be-to, buvo kaltinami 255 str. II d. ir 99 str. I d. (Chuliga-nizmas ir valstybinio turto sugadinimas). Visi kaltina-mieji buvo pripažinti kal-tais.

Vytautas Kaladė, 25 m. scenos darbininkas, nubaus.

tas 3 metus kalėti sunkaus režimo stovykloje, Antanas Kačinskas, 24 m., — tokia pat bausmė; Virginija Urbo-navičiūtė, 18 m. — 1 metus pataisos darbų. Rimas Bau-žis, 18 m., darbininkai Vy-tautas Zmulla, 23 m., Kazys Grinkevičius, 24 m., ir moksleiviai Jonas Prapole-naitis, 21 m., ir Jonas Maci-jauskas, 19 m., gavo nuo-pusantrų iki trijų metų sto-vyklos.

Nuo 1972 m. pavasario Lietuvoje pradėjo eiti "Ka-talikių bažnyčios kronika". Pirmoje laidoje smulkiai ap-rašomi kunigų J. Zdebskio, P. Bubnio ir parapijietės K. Bičiūnaitės teismai. Duoda-ma žinių apie kunigų ir ti-kinčiųjų persekiojimus bei teismo ar plačiai išdėstomi laisakai ir pareiškimai, ku-riuos lietuviai katalikai pa-siuntė valdžiai. Dauguma faktų, paskelbtų toj laidoj, jau buvo "Chronikoje" (žiūr. nr. 21-26). Iki spalio buvo išleisti "Katalikių bažnyčios kronikos" 3 numeriai.

V. Alseika jau dirba "grynai kultūrinį darbą"

Vienas laikraštis rašė, kad Vytauto Alseikos grįžimas į gimtinę yra nuostolis, bet "tasai nuostolis bus ne toks didelis, jeigu jis Vilniuje dirbs grynai kultūrinį dar-bą".

Kokį "kultūrinį" darbą jis ten pradėjo dirbti, infor-muoja Chicago "Vilnis" gruodžio 22 d.:

"Grįžusiam Lietuvon žur-nalistui Vytautui Alseikai anadien Vilniuje buvo su-remta spaudos konferencija. V. Alseika papasakojo žurnalistams apie Vliko bei kitų reakcinių Amerikos lie-tuvių organizacijų veiklą, apie savo gyvenimą ir darbą emigracijoje, apie pirmuo-sius išpūdžius tėvų žemėje ir ateities planus.

"Ką jis papasakojo, dar nežinome. Laukiame, kad tai bus paskelbta spaudoje. Iš anksto galima pasakyti, kad nacionalistams teks pu-sėtina pačiądėti."

Paaukštino V. Kazakevičių

Kultūriniais ryšiams su užsienio lietuviais komiteto pirmininko pavaduotojas Vytautas Kazakevičius pas-škirtas pirmininku, o iki šiol buvęs pirmininkas genero-las Vladas Karvelis pakel-tas į garbės pirmininkus.

Iš tikrųjų tam komitetui ir iki šiol vadovavo Vyt. Kazakevičius.

Apdovanoti "lietuviai"

Garbės raštais apdovano-ti už aktyvią visuomeninę ir politinę veiklą Ivanas Lobkovas, Komunistų par-tijos Vilniaus miesto Leni-no rajono komiteto organi-zacinio skyriaus vedėja Rai-sa Zaiceva ir Komunistų partijos Akmenės rajono komiteto antrasis sekreto-rus Nikolajus Krasilniko-vas.

Jakubonis kuria Engelsui paminklą

Engelo mieste, Saratovo srityje, numatyta pastatyti paminklą Fridrichui Engel-sui, Karolio Markso drau-gui ir geriausiam bendra-

Iš kur kyla Sovietų „taikos meilė?"

Agresingojo sovietinio ko-munizmo garsios kalbos a-pie "pasaulinę taiką" visada buvo tik propagandos ap-gaulingi žodžiai, priešingi Sovietų S-gos veiksmams. Bet pastaruoju metu kaipas nori įžūrėti ženklų, kurie rodytų, lyg ir iš tikrųjų so-vietinis komunizmas siekia taikingo sugyvenimo su Va-riakų demokratijom. Tai ro-dančios jų prekybos sutartys su JAV ir kitomis valstybė-mis, atominio apsiginklavi-mo apribojimo susitarimai ir jų siūloma Europos saugu-mo ir bendradarbiavimo konferencija. Pagaliau net ir palyginamai santūrus re-agavimas į JAV Vietname vedamą karą lyg ir rodytų tają "taikos meilę".

Bet iš tiesų nesąmonė bū-tų tikėti, kad Sovietijoje vyksta koks nors ideologinis lūžis demokratijom linkme, kad atsisakoma komunisti-nio mesianizmo ir senojio tikslų palaikyti Vakarų de-mokratiją. Kaip aštresnio žvilgsnio politiniai stebėto-jai regi, visas šis rusiškojo komunizmo Vakarų atžvil-giu "sušvelnėjimas" yra tik laikinas ir padiktuotas So-vietų Sąjungos smunkančios ekonominės padėties.

Pirmiausia, sovietams gre-sia dėl dabar visiškai menko derliaus labai greitai plie-čių skilvio pajutamas mai-sio trūkumas. Sakoma, kad tokio blogo derliaus Rusijos imperijoje nėra buvę per vi-są paskutinįjį šimtmetį. Dėl to jau dabar Kremlius va-dai perka didžius javų kie-kius iš JAV ir kt. Tik pirmas sovietų pirkinys jau yra 30 milijonų tonų grūdų už 2 bi-lionus dolerių. Tokiem už-pirkimams reikalingi ilgės-nių terminų kreditai, o kre-ditams gauti — nors taria-mai draugiškesni santykiai su Vakarų kapitalistais.

Dėl tos ekonominės padė-ties blogėjimo sovietams te-ko ir savo penkmečio planus gerokai susiaurinti: vietoje numatytos kasdieninių reik-menų gamybos 8.1% pakėli-mo pasitenkinti tik 4.5%, o sunkiojojo pramonės nuo 7.8 % nusmukti iki 6.3%.

Tų pačių aštrėjančių eko-nominių sunkumų yra pa-diktuotas ir sovietų politikis pristabdyti ir ginklavimosi varžybas, nes vargu jas ga-lima laimėti lenkyniaujant su JAV, visiškai nenuskur-dinus savo piliečių, kurie iš-badėję gali pradėti ir veiks-mais reikšti savo atskirą nuomonę.

Bet sovietinio gyvenimo stebėtojai išpėja nelaukti di-desnių politinių permainų. Jie sako, kad Sovietų Sąjun-ga, jeigu ir nesistengs pra-lenkti Amerikos ginklavimo-si srityje, vistiek bandys iš-saugoti dabartinę pusiausvy-rą ir turimą galybę ligi ge-resnių laikų. Karinė jėga ya-ra ir jos ideologijos ramstis.

Siuo metu JAV ambasa-doje Maskvoje yra įrengta specialiai izoliuota būda, ku-rijoje tegali vykti svarbūs pasitarimai, neįmanomi so-vietams išgirsti.

Naujos ambasados staty-ba prasidės tik po metų ar po poros.

Sovietų višaus politikoje taip pat dar nesą galima laukti kokio nors reikšmin-gesnio režimo sušvelnėjimo. Esą, gali būti net priešingi. Pavergtųjų tautų laisvės rei-kalavimams stiprėjant, dėl ekonominių sunkumų masių nepasitenkinimui augant, komunistinio režimo kumš-čia gali dar labiau ir kiečiau susignaužti ligi stalininio teroro baisumo, nes nuolai-dos ir laisvės neabejotinai nulemtų sovietų imperijos greitą galą. O komunistų partija ir jos vadai jau vien savausugos sumetimais to jokių būdų patys nenorės prileisti.

Galima tvirtinti, kad ka-pitalistų atšertai Sovietų Są-jungai po kelerių metų ar dar anksčiau vėl išlįs dabar slepiami ragai ir nagai, ku-rie vėl taikstytis prie tų pa-čių maitintojų ir gelbėtojų gerklių, kaip jau yra buvę.

101-JI SUTARTIS SU SOVIETŲ S-GA

Neseniai JAV ir Sovietų Sąjunga pasirašė 101-ją su-tartį (43-ją Nixonui presi-dentaujant). Tai ambasadų statybos Maskvoje ir Wa-shingtone sutartis. Neleng-va buvo ir ją pasirašyti. A-merikiečiai reikalavo, kad statybos metu nebūtų truk-doma statyboje lankytis, nes norima statybos darbus, y-pač vidaus įrengimus, atlikti savo darbininkais. Žinoma, tokią pat teisę turi ir komu-nistai.

Amerikiečiai ne be pa-grindo statė tokius reikala-vimus.

Visi žinojo, kad ambasa-doje yra įrengti slapti mikrofonai pasikalbėjimams klausytis. Norima, kad nau-juose ambasados rūmuose tokių slaptų mikrofonų so-vietai neprikaišiotų, nors šiais laikais, kada tokie įtai-sai gali būti cigaretės, plo-no piestuko ar net mažos sa-gos dydžio, nėra lengva šio-kių "ausų" išvengti. Bet jei JAV ambasadą statytų so-vietų darbininkai, tai tokių aparatų, kurie ten vadinami sovietinėmis blakėmis, būtų išprasta kiekviename už-kampyje ar plyšyje.

Čia galima priminti įvykį Jungtinėse Tautose, kada ten JAV ambasadorius Ca-bott Lodge p.rodė JAV her-bą — arą, kurį sovietų vy-riausybė padovanojo JAV ambasadoriui, kaip draugiš-kumo ženklą. Tada visi nu-stebė pamatė, kad toje do-vanoje buvo idėtas pasikal-bėjimams nuklausyti mikro-fonas.

Tas aras ilgai kabojo am-basadoje. Bet Lodge paaiš-kino, kad žinojės, jog am-basadoje yra slaptų sovietų mikrofonų, todėl ten, kur kabojo sovietų padovanotas aras, buvę kalbama tik tai, kas norėta, kad sovietai ži-notų.

Siuo metu JAV ambasa-doje Maskvoje yra įrengta specialiai izoliuota būda, ku-rijoje tegali vykti svarbūs pasitarimai, neįmanomi so-vietams išgirsti.

Naujos ambasados staty-ba prasidės tik po metų ar po poros.

LABAI IDOMUS ATSIMINIMAI

IVYKIAI IR ŽMONES, gen. Stasio Raštikio atsimi-nimų III tomas, 616 psl., kai-na \$15.00.

JAUNYSTES ATSIMINI-MAI, Vlodo Poželos, 335 psl., kieti viršeliai, kaina — \$4.00.

MYKOLO KRUPAVI-ČIAUS ATSIMINIMAI, 364 psl., kaina \$10.00.

MES VALDYSIM PA-SAULI, parašė L. Dovyde-nas, I tomas 268 psl., II to-mas 248 psl. Kiekvieno tomo kaina \$4.00.

WE WILL CONQUER THE WORLD by Liudas Dovydenas, 217 psl., kaina \$5.00.

GANA TO JUNGO, Kip-ro Bielinio atsiminimai, 492 psl., kaina \$5.00.

LIETUVA BUDO, Stepo-no Kairio atsiminimai, 416 psl., kaina \$2.00.

TAU, LIETUVA, Stepo-no Kairio, 480 psl., kai-na \$2.00.

PENKTIEJI METAI, Kip-ro Bielinio, 592 puslapiai, kaina \$2.00.

DIENOJANT, Kipro Bie-linio, 464 psl., kaina \$2.00.

PASKUTINIS POSEDIS, Juozo Audėno atsiminimai, 227 psl., kaina \$4.00.

KONTREVALGYBA LIE-TUVOJE, Jono Budrio at-siminimai, 224 psl., kaina \$2.50.

SIAUBINGOS DIENOS, 1944-1950 metų atsimi-nimai, parašė Juozas Kapa-cinskas, 273 pusl. kaina \$3.

PER GIEDRĄ IR AUD-RĄ, Mykolo Vaitkaus atsi-minimų (1909-1918) IV to-mas, 272 psl., kaina kietais viršeliais \$3.75.

To paties autoriaus tomas VI kietais viršeliais \$3.75, minkštais \$2.50.

Viktoras Biržiška, DĖL MŪSŲ SOSTINES, atsimi-nimai (1920-1922 m.), 312 psl., kaina minkštais viršeliais \$2.50. Kietais—\$3.75.

ATSIMINIMAI IR MIN-TYS, Kazio Griniaus, I to-mas, 300 psl., kaina \$2.

ATSIMINIMAI IR MIN-TYS, dr. Kazio Griniaus, II tomas, 336 psl., kaina \$5.

LIETUVOS VYČIO PED-SAKAIS, Juozo Strollos idomūs 1940-1945 m. atsimini-mai, 176 psl., kaina \$2.00.

NEPRIKLAUSOMĄ LIE-TUVĄ ATSTATANT, Ra-polo Skipičio, 440 puslapiai, kaina \$5.

NEPRIKLAUSOMA LIE-TUVA, R. Skipičio atsimi-nimų III tomas, 476 psl., kai-na \$7.00.

ASTAI — STRAIPSNIAI, ATSIMINIMAI, parašė Juo-zas Liūdžius, 246 pusla-piai, kaina \$3.00.

KĄ LAUMES LEME (apie Salomėją Nėrį), Pe-tonėlės Orinitaitės, 234 psl., kaina \$3.00.

GYVENIMO VINGIAIS, Jr. P. Kalvaitės-Karvelie-nės, 360 psl., kaina \$3.50.

DANGUS DESEYSE,—1918-1919 m. išgyvenimai, parašė Juozas Švaistas, 325 psl., kaina minkštais viršeliais \$2.50. Kietais \$3.75.

ZVILGŠNIS Į PRAEITĮ, K. Žuko, 476 psl., kai-na \$5.

ATSIMINIMAI APIE JUOZĄ LIUDZIU, Petronė-lės Liūdžiuvienės, 88 psl., kaina \$1.

NEPRIKLAUSOMYBĖS SAULEJ, Mykolo Vaitkaus atsiminimų (1918-1940) V tomas, 295 psl., kietais viršeliais kaina \$3.75.

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

MAIKIO SU TĖVU PASIKALBĖJIMUS VEDA
STASYS MICHELSONAS

Kadangi Maikis ir Tėvas po švenčių linksmybių susitiko gerokai pavėlavę, tai jų pasikalbėjimas tegalės būti išspausdintas tikrai kitame Keleivio numeryje.

DVIEJŲ MILIONŲ METŲ SENUMO ŽMOGUS

Dar nėra tikrai žinoma, kaip seniai žmogus gyvena šioje žemėje. Iki šiol rasti pėdsakai rodo, kad jis čia apytikrų žmogaus pavidalą nešioja jau apie vieną milijoną metų. Tai sprendžiama iš randamų kaulų liekanų. Bet štai Kenya (Afrikoj) dabar skelbia, kad Richardo Leakey vadovaujama ekspedicija prie Rudolfo ežero surado žmogaus kaukolę ne mažiau kaip 2.6 mil. metų senumo.

Leakey mano, kad jos "savininkas" turėjęs būti apie 5 pėdų aukščio, bet negalįs pasakyti, ar to žmogaus oda buvo plaukuota...

Iki šiol seniausio žmogaus likučiai laikyti Australopithecus, taip pat rasti Pietų Afrikoje. Tai dar labiau sustiprina teigimą, kad pirmųjų žmonių tėvynė buvo Afrikoje.

Yra ir kita teorija, kuri sako, kad žmogus nėra atsiradęs vienoje kurioje vietoje ar viename žemyne, bet galėjęs išsivystyti visai skirtingose srityse.

MAŽEJA BANGINIAI

Nors šiandien ir banginių medžioklė daug tobulesnė negu seniau, bet jų pagavama vis mažiau, nes jų skaičius mažėja. Pav., didžiųjų mėlynųjų banginių buvo 200,000, o dabar bėra vos 6,000. Tik 10,000 beliko didžiųjų pilkųjų. Šiandien gaudomi tik mažieji banginiai ir kašalotai.

Neseniai Stockholme buvo gyvybės piltimo srities žemės rutulį apsaugos kon-

ferencija. Ji nutarė kvieisti banginių medžioklę sustabdyti 10 metų. Japonija tam griežtai pasipriešino, o Sovietų Sąjunga taip pat atsisakė tam nutarimui paklusti. Konferencija nustatė, kiek kuri valstybė turi teisę banginių sugauti. Sovietų Sąjunga skirta 10,000. Japonijai — 9,500. JAV — 166. Bet JAV ne tik sustabdė banginių medžioklę, bet ir uždraudė įvežti prekes, kurioms gaminti naudojami banginių kilmės produktai.

Ką tik gavome

Kritusieji už laisvę, II tomas, parašė Vladas Ramo-
jus, 195 psl., kaina \$5.00.

Aidai ir šešėliai, premijuotas romanas, parašė Vacys Kavaliūnas, 234 psl., kaina \$5.00.

Samo ežero sekliai, skaitiniai jaunimui, parašė Gabija Jankaitė, 137 psl., kaina \$4.00.

Kovos dėl Lietuvos nepriklausomybės 1918-1920 m., I tomas, parašė Kazys Ališauskas, 490 psl., kaina \$15

Ivykiai ir žmonės, generolo Stasio Raštikio atsiminimų III tomas, 616 psl., kaina \$15.00.

Amžinas lietuvis, II dalis, parašė Vytautas Alantas, 414 psl., kaina minkštais viršeliais \$6.00, kietais \$6.50

Šventaragis, istorinis romanas, I tomas, parašė Vytautas Alantas, 405 psl., kaina minkštais viršeliais \$5.00, kietais — \$6.00.

Išėjo Keleivio kalendorius kaina \$1.50

Žemės ūkio gamybinė kooperacija Nepriklausomoje Lietuvoje 1920-1940 (rašo dr. Vl. Bublys, J. Fledžinskas, J. Glemža, J. Strazdas.

Lietuva graži tėvynė, Valės Vaivorytės eilėmis aprašyta, Jono Tryčio iliustracijos, brangi dovana vaikams, 43 psl., kaina \$4.00.

Dabarties kankiniai (Lietuvos vyskupų kunigų ir tikinčiųjų kryžiaus kelias pirmojoje ir antrojoje sovietų okupacijoje), parašė Matas Raišupis, 434 psl., kaina — \$10.00.

P. Rudinskas, L. Dargis, K. Šestokas, J. Vilkaitis, L. Giliūnas, A. Reventas), 257 psl., kaina minkštais viršeliais \$9.50, kietais \$10.00.

Amerikos Lietuvių Taryba (30 metų Lietuvos laisvės kovoje), parašė Leonardas Šimutis, 498 psl., kaina \$10.

Gana to jungo, Kipro Bielinio atsiminimų III-sis tomas, 492 psl., kaina \$5.00.

Jaunystės atsiminimai, parašė Vladas Požela, 335 psl., kaina \$4.00.

Mykolo Krupavičiaus atsiminimai, 364 psl., kaina — \$10.00.

Knygos jaunimui

MURKLYS, A. Giedriaus apysaka, 130 psl., kaina \$1.80.

Du broliukai, 3 veiksmy komedija, Anatolijus Kairys, 78 psl., kaina \$2.50.

BALTASIS STUMBRAS, premijuota apysaka, parašė Gintarė Ivaškienė, 133 psl., kaina \$3.60.

AISVYDO PASAKOS, parašė Antanas Giedrius, 140 psl., kaina \$3.00.

ŽAIZARAS, D. Čibo pasaka: mažiesiems, teisybė didelėms. Ados Sutkuvienės iliustracijos, 21 puslapis kaina \$1.50.

TEVISKĖLE AS REGIU, eilėraščiai, parašė Pranas Imšrys, 40 psl., kaina \$1.

NARDŽIO PULKAS, apsakymėliai, parašė Balys Vaivorytė, 157 psl., kaina \$2.00.

Tiesiant kelią Lietuvo: nepriklausomybei, Vaizganto straipsniai, 40 psl., kaina \$1.00.

Skaidrytė, Balės Vaivorytės 5 scenos vaizdeliai, kaina \$2.

Jonukas keliauja, pasaka, pagal Kanapnickienę parašė Jonas Valaitis, kaina \$1.50.

Gedimino sapnas ir Nerinaga, eiliuotos pasakos ir legendos, parašė Jonas Valaitis, kaina \$2.25.

Ar skaitytos?

LIETUVIŲ LITERATŪRA SVETUR, 697 psl. Joje rašo A. Vaičiulaitis apie poeziją, K. Keblys apie romaną, R. Šilbajoris apie novelę, S. Santvaras apie dramaturgiją, V. Kulbokas apie kritiką, J. Girmius meta žvilgsnį į visą tą literatūrą aplamai ir šio kūrybos laikotarpio problemas. Č. Gricevičius paruošė išleistų knygų sąrašą. Kaina \$10.

Antano Škėmos raštų II t. (dramos veikalai — Julija, Živilė, Pabudimas, Vienas ir kiti, Žvakidė, Kalėdų vaizdelis, Ataraxia), 440 psl., kaina \$6.00.

Dialogas su kraštu, Aki mirksnių kronikos, antrą knygą, parašė Bronys Raila, 560 psl., kaina \$7.00.

Atsitiktinio kareivio užrašai, Jono Janušio atsiminimų laikų Europoje, 127 nimai iš Antrojo pasaulinio psl., kaina \$2.00.

Milžinų rungtynės, Mykolo Vaitkaus atsiminimų VIII tomas, 203 psl., kaina — minkštais viršeliais \$3.00 kietais \$3.50.

We will conquer the world by Liudas Dovydenas, 219 psl., kaina \$5.00.

ANTANAS SMETONA IR JO VEIKLA. Parašė J. Augustaitis, 154 psl., kaina \$1.50.

SIAURUOJU TAKELIU K. B. Kriaučiūno, 178 psl., kaina \$2.

Didieji dabarties klausimai, parašė Antanas Macėnas, 325 psl., kaina \$6.00.

Melagingas Mikasės laiškas, parašė Jurgis Jasinskis, 69 psl., kaina \$1.50.

Vaišvilka, romanas, parašė Juozas Kralikauskas, 234 psl., kaina \$4.50.

Amerikos lietuvių istorija, redagavo dr. A. Kučas, 639 psl., kaina \$10.00.

GERIAUSIA DOVANA KIEKVIENA PROGA

Liudo Dovydeno knyga MES VALDYSIM PASAULĮ, I ir II tomai po \$4.00.

Joje vaizdžiai aprašyti abu bolševikmečiai Lietuvoje, kurių metu rusai okupantai naikino viską, kas lietuviška ir katalikiška. Susipažinkite, kaip sulaukėte raudonąjį tvaną ateityje. Ypatingai svarbi knyga jaunajai kartai.

Ta pati knyga anglų kalba labai tinka kitataučiams ar lietuviškai nebekalbantiems tautiečiams.

WE WILL CONQUER THE WORLD \$5.00

ANKSCIAU PASIRODĘ LEIDINIAI (sukrauti sandėly):

Jonas Aistis POEZIJA, pilnutinė rinktinė \$6.00

Juozas Audėnas PASKUTONIS POSEDIS, 1939-1940 m. atsiminimai \$4.00

Stasys Laucius RESPUBLIKA, Lietuvos tragiški įvykiai poezijoje \$1.50

Antanas Baranuskas, ANYKŠČIŲ ŠILELIS, iliustruotas liuksusinis leidinys \$5.00

Maironis BALADJS, iliustruotas liuksusinis leid. \$6.00

Maironio portretas (dail. Pr. Lapės) \$2.50

Sibiran ištremtų lietuvių THE LIVING TESTAMENT OF FAITH AND COURAGE, liuksusine maldaknygė anglų kalba \$3.50

Paskubėkite įsigyti. Greitas persiuntimas veltui. Dovanai pridėdamos atitinkamas sveikintinas. Knygos gaunamos pas vietinius platintojus arba leidykloje, jai pasiūmiant užsakymą su čekiu (U.S. dol.):

ROMUVA

84-20 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y. 11421, U.S.A.

GAVOME RIBOTĄ SKAICIŲ "NIDOS" SIENINIO

NUPLĖSIAMO SU PASI-
SKAITYMAIS KALENDO.
RIAUS. KAINA \$3.50.

VYSKUPO P. BOCIŲ
ATSIMINIMAI, I tomas 320 psl., kaina \$3.50, II tomas 282 psl., kaina \$3.50.

Aišvydo pasakos, parašė Antanas Giedrius, 146 psl., kaina \$3.00.

Septintoji pradalgė, literatūros metraštis, rašo 24 autoriai, 464 psl., kaina kietais viršeliais \$5.00, minkštais — \$4.50.

Milfordo gatvės elegijos, didelį susidomėjimą sukėlęs poeto Jono Aisčio straipsnių rinkinys. Kaina minkštais šeliais — \$3.75.

Draugas don Camillo, įdomūs klebono ir vietinės komunistų partijos sekretoriaus pasikalbėjimai, 216 psl., kaina \$3.

Mūsų mažoji sesuo, Antano Vaičiulio apysaka, 104 psl., kaina minkštais viršeliais \$2.50, kietais \$3.00.

Be namų, premijuota apysaka, parašė Andrius Norimas, 200 psl., kaina \$3.50.

PEILIO ASMENYS, Jurgis Jankus, 3 veiksmų drama, 261 psl., kaina \$4.00.

Smilgos, A. Giedriaus 15 apsakymų, 204 psl., kaina minkštais viršeliais \$2.50, kietais — \$3.75.

Lietuvių pasakos, parašė Herman Sudermann, išvertė V. Volertas, 132 psl., kaina \$3.00.

Išdžiūvusi lanka, 18 novelių, parašė Aloyzas Baronas, 224 psl., kaina \$4.50.

Ošiančios pušys, Halinos Didžiulytės - Mošinskienės 17 trumpų vaizdelių - apybraižų, 176 psl., kaina \$2.50.

Geri žodynai

Anglų - lietuvių kalbų žodynas, V. Baravyko, 590 psl., apie 30,000 žodžių kaina \$6.

Lietuvių-anglų kalbų žodynas, redagavo Karsavinaitis ir Šlapoberskis, apie 27,000 žodžių, 511 psl., kaina — \$5.00.

Lietuviškai anglų kalbą žodynas, Viliaus Peteraičio, 1 auda, daugiau kaip 30,000 žodžių, 586 psl., kaina \$7.00

NAUJA ASTUNTOJI PRADALGĖ

Keleivyje jau galima gauti Astuntą Pradalgę, tai rašytojo K. Barėno redaktoriaus yra 23 rašytojų prozos, poezijos ir dramos kūriniai. Kaina minkštais viršeliais \$4.50, kietais — \$5.00.

PATARIAMA ĮSIGYTI

K. Barėno

Atsitiktiniai susitikimai, 216 psl., kaina minkštais viršeliais \$2.50.

VLADAS POŽELA

JAUNYSTĖS ATSIMINIMAI

Ką tik išleisti 1905 metų revoliucionieriaus, nepriklausomos Lietuvos įžymaus advokato, Seimo nario, ministro Vlado Poželos labai įdomūs atsiminimai. Kiekvienas ras juose įdomių dalykų. Kaina \$4.00. Tuoj įsigykite tą knygą. Ją galima gauti Keleivio administracijoje.

KETURIOS KIPRO BIELINIO KNYGOS

TIK UŽ DEŠIMTĮ DOLERIŲ

Pasinaudokite paskutine gera proga įsigyti visas 4 knygas, kurias parašė Lietuvos knygnešio karaliaus Jurgio Bielinio sūnus Kipras Bielinis:

Dienojant, 464 psl.

Penktieji metai, 592 psl.

Gana to junga, 492 psl.

Teroro ir vergijos imperija Sovietų Rusija, 309 psl.

Pirmosios trys knygos yra atsiminimai. Autorius jų turi labai daug, labai įdomių ir moka sklandžiai papasakoti. Jis, dar vaikas būdamas, su savo tėvu vežiojo draudžiamas lietuviškas knygas, uoliai dalyvavo 1905 m. revoliucijoje, sėdėjo už tai kalėjime, ragavo Sibiro katargos, vėliau kibo į nepriklausomos Lietuvos pamatų statybą, seimuose atkakliai gynė laisvę ir teisingumą ir t.t. Maža teturime tokių atsiminimų knygų, kurios tiek praturtintų skaitytojo mūsų tautos praeities pažinimą.

Ketvirtojoje knygoje K. Bielinis labai vaizdžiai pasakoja apie bolševikų sukurtą teroro sistemą, jų tardymo mokslą ir baisią praktiką, apie pabaltiečių darbo stovyklas ir kt.

Visas tas 4 knygas galite gauti Keleivy tik už \$10.00.

KELEIVIO prenumerata-gera dovana

MOTERŲ SKYRIUS

Augustinas Gricius

Vizitininkai

Susirinko per Kalėdas gražus vizitininkų būrelis. Intelligentiškai sveikinamės švenčių proga, padoriai girkšno-jame.

Kai jau visi buvo įkaitę, ėvinkti ir įeina dar vienas vizitininkas. Ūsai — nuo peties iki peties, sprandas — bažnyčios piliorius, akys žvairuoja, blizga. Įėjo vizitininkas, tuoj mane į glėbį, apuko, pabučiavo, palinkėjo visokių gerovių.

— Brolyti, koks tu suliesėjęs, — pagaliau suriko, atidžiai į mane pažvelgęs. — Gal tau žmona valgyt neduoda? Nagi atrodai šiek tiek trumpesnis. Buvai man iki nosies, o dabar žiū, — nė iki pečių...

Tada paėmė į nagą mano žmoną: pabučiavo į alkūnę, paėmė už šonų, papurtė.

— Išplitai, išplitai, poniute. Vyras riečiasi, bet jau jūs... ačiū Dievui. Greit pro duris nebeįeisit. Na, ką gi: sveikinu, linkiu plisti... che-che...

Apgrumdė vaikus. Vieną pagriebęs, bakstelėjo ūsais į žandą, kitą pagriebęs...

— O kur trečias? Juk tris turėjai, — klausia.

— Amžindien neturėjau, — ginuosi.

— Kaip neturėjai? — išvertė akis vizitininkas.

Čia pasišovė vienas svečias, išgelbėjo.

— Laukia trečio, — paaiškino svečias.

Vizitininkas nusikvatojo, pliaukštelėjo pirštais...

— Kazi... — paabejojo. — Riečiasi, liesėja... Kazi ar besulauks...

Soko su kitais sveikintis, vienam palinkėdamas, kitam ūsų krūmais paausį pakutendamas.

Atsisėdo už stalo. Pokštadarys baisiausias.

Pastatė ant smakro degtinės stiklėlį, krestelėjo galvą — stiklėlis pašoko, ore apsisvertė ir šmukšt supylė jam visą degtinę į burną. Kad nors lašelis būtų išsipylęs.

Mano bičiulis Kuldaša, tokį triuką pamatęs, net supcypė iš džiaugsmo.

— Brolyčiai. Aukščiausios rūšies ekvilibristika, — rečia Kuldaša.

O kitas bičiulis Padilba, skeptikas iš prigimties, išsivalė nosį ir — be jokio entuziazmo:

— Jokia čia ekvilibristika. Kiekvienas vikresnis vyras tai padarys. Sakysim, štai ir aš...

Pasistatė Padilba ant smakro degtinės stiklėlį, krestelėjo galvą. Stiklėlis apsisvertė ore, šmukšt ant kelių po-
niai Belopienėi.

Belopienės briliantinė žiedo akutė švystelėjo ore, pliaukštelėjo delno smūgis. Skeptikas Padilba tyliai, kaip likimo auka, susmego sofoj.

Geltonūsis vizitininkas pašoko, suplojo rankomis: — Broleliai, tai čia dar nieko. Šit aš jums libristiką parodysiu, jei patinka.

Paspiaudė delnus, atsirėmė stalo kamų, pasikilnojo ant rankų, žibt padarė saltomortalę ties stalu ir kulnais nubraukė tik dvi lėkštes, visą kumpį ir ropinę slyvinės o antrame stalo gale kaip spyruoklę atsitrenkė į grindis.

Padoriai kompaniją geltonūsis vizitininkas užkrėtė akrobatišku svaiguliu. Padomė, žmogus lėtas, lyrinės literatūros didelis mėgėjas, pavartė akis, pažūrėjo į stalą, pasiraitė vizitines rankoves.

Nė žodžio netardamas, Padomė prie stalo pakartojo, ką geltonūsis buvo padaręs. Beveik viskas taip pat, tik lyrikos mėgėjas apvertė visą stalą.

Kol tvarkėme stalą ir rankiojome šukes, svečiai pasi-

skirstė į kertes ir kas ant rankų pradėjo vaikščioti, kas su dantimis kėdes kilnoti.

Pasidarė ne švenčių vaisės, o cirko arena.

Šukes išslavė, stalą sutvarkė. Svečiai vėl susėdo.

Geria, valgo. Padomė su geltonūsiu pradėjo bučiuotis. Gyvenimas pradėjo grįžti į normalias vėzes. Padilba užtraukė:

Gėriau dieną, gėriau naktį
Pas Rindelį plikakaktį...

Vadinasi, pas mane.

Geltonūsis vizitininkas įsiklausė, pagalvojo, išpūtė akis ir klausia:

— Palauk, tai ar tu ne šaltkalvis Brėksnys?

— Ne. Aš niekad nesu juo buvęs.

Geltonūsis, plačiom akimi mane žiūrėdamas, prarijo nebaigtą kramtyti kąsni, šakutę su mėsos gabalu padėjo į lėkštę ir pradėjo su visais savo ūsais prie manęs artėti.

— Tai ko tu, rupūže, mane čia gaisini dvi valandas, jei tu ne Brėksnys? Aš pas šaltkalvį Brėksnį į svečius atėjau, kur Daukanto gatvė.

— O čia, — sakau, — Vasario gatvė ir Rindelis, vadinasi, aš. Galiu ir pasą parodyti.

Geltonūsis vizitininkas pasisuko kelis kartus kambaryje. Sužvangėjo, subraškėjo visokie daiktai. Padomė pasigriebė už žando, Belopienė supcypė. Aš, tinkamu laiku įšokęs į miegamąjį ir žiūrėjęs pro raktų skylutę, fiziškai nenukentėjau.

Janis Rainis

NULAUŽTOS PUŠYS

Vėtra nulaūžė aukštąsias pušis,
Pajūry suleidusias savo šaknis, —
Drąsiai jos žvelgė aplinkui,
Nei slėpės, nei vėtroje linko.

"Nulaūžei mus, vėtra pikta, —
Bet mūsų kova su tavim nebaigta,
Paskutiniam atodūsy — toliū šaukimas,
Šakoj kiekvienoj: — keršto troškimas!"

Ir pušys ant jūros bangų
Iškilo stiebai virš laivų,
Vėl stoja kovon žūtbutinėn,
Vėl stato prieš vėtrą krutinė.

"Šelk ir putoki, piktoji jėga, —
Vis vien neužstosi mums kelio banga!
Gali mus daužyti, skelti ir laužti —
Pasieksime toli, kur saulė aušta!"

(Iš latvių kalbos vertė K. Korsakas)

KODEL KALĖDOS GRUODŽIO 25 D.?

Tai buvo Romoje įsigalėjusių popiežių praktiškas škaiciavimas. Pirmiausia, kadangi gruodžio 25 d. buvo paskutinė ir pati "linkniausia bei nesuvaldomo palaidumo Saturnalių (Senovės Romoje liaudies švenės pasėlių dievo ir žemdirbystės globėjo Saturno garbei. Kel. red.) diena, dėl to, negalint atitraukti masių nuo tų pagoniškų švenčių ir patraukti prie krikščioniškųjų, buvo pasiūlyta pagal seną išmintį: "Jei negali nuveikti, tai prisijunk!"

Iki pusketvirto šimtmečio po Kristaus Kalėdos buvo švenčiamos ir sausio 1 d. ir 3 d., ir kovo 29 d., ir balandžio 19 ir 20 dienom, ir rugsėjo 29 d., kol imperatoriai Justinas oficialiu dekretu nustatė Kristaus gimimo dieną visoje imperijoje švęsti gruodžio 25 d.

Tai buvo padaryta 354 m. po Kristaus.
J. Pr.

AR GALIMA VALGYTI ŽMOGIENĄ?

Jau rašėme, kad spalio 13 d. Andų kalnuose sudužo lėktuvas, skridęs iš Argentinos į Chilę. Jame skrido Montevideo rugby (anglų futbolo) komanda ir kt. iš viso 45 asmenys. Lėktuvui nukrintant ar kiek vėliau žuvo 29. Du iš 16 likusiųjų išėjo ieškoti pagalbos, o kiti pasiliko vietoje didžiausiam šaltįje ir be maisto. Kol atėjo pagalba, užtruko 69 dienas.

Dabar paaiškėjo, kad, savo gyvybę gelbėdami, jie valgė jau mirusiųjų mėsą. Tik tokiu būdu jie tegalėjo išverti gyvi ilgiau kaip 2 mėnesius.

Dabar du teologai Romos katalikų N. Yorko arkivyskupijos vardu išaiškino, kad minėtos katastrofos žmogiškos elgesys esąs pateisinamas, nes "žmogieną valgyti leidžiama, kada nebėra kitos priemonės žmogui gyvam išlikti".

Teises patarimai

Advokatė dr. M. Šveikauskienė sutiko atsakyti į keleivio skaitytojų klausimus teisės reikalais. Tie klausimai turi būti bendro informacinio pobūdžio. Klausimus ir atsakymus spausdinsime šiame skyriuje. Laiške reikia pažymėti, kad esate Keleivio skaitytojas.

Klausimus prašome siųsti tiesiog šio adresu:

Dr. M. Šveikauskas, Attorneys at Law,
1860 Centre Street
W. Roxbury, Mass. 02132

Klausimas

Labai prašau man atsakyti į man gyvybiniai svarbų klausimą.

Esu pensininkas, našlys ir turiu kiek santaupų. Jei neturėčiau savo trijų šeimų namų, tur būt, negalėčiau pragyventi iš tos mažos sumelės, kurią gaunu iš valdžios. Mano namai beveik išmokėti, turiu tik kelių tūkstančių "mortgage" ant jų.

Šiais metais mane ištiko nelaimė. Pratrūko vamzdžiai, ir aš kreipiausi į miestą, prašydamas pagalbos. Jie atvyko, tyrinėjo ir galų gale man pasakė, kad "nelaimė" atsitiko ne miesto nuosavybėje, bet mano; kad jie neturi teisės taisyti "pipes" mano žemėje, kad tai esąs mano "trouble" (nelaimė).

Ilgai negalėjau delsti, ir prisieję samdyti rangovą (contractor) ir plumberį taisyti vamzdžius. Iš viso man kainavo netoli 1500 dolerių. Tikra nelaimė, bet ką tu žmogus padarysi. Sakau, nuimsiu nuo mokesčių, tai bent kiek naudos iš to bus.

Nueinu pas savo draudimo atstovą, kuris yra namus apdraudęs ir kuris man pildo mokesčių pareiškimus. Paduodu jam visas sąskaitas ir sakau, nuimk nuo mokesčių. Pasižiūrėjęs jis man sako, kad visų pinigų negalėsi šiais metais nuimti, reikia, sako, išdešyti bent 10 metų dalimis. Vis tiek, anot jo, nepaisan tokios nelaimės, man dar prisieis mokesčių mokėti.

Gal jis nežino, ką kalba? Prašau Tamstos patarimo.

Namų savininkas ir senas

"Keleivio" skaitytojas

Atsakymas

Nesuprantu, kodėl Tamsta, pensininkas ir turįs tik "kiek santaupų", turi rūpintis mokesčių mokėjimu arba šlaidų atskaitymu. Juk Tamsta turi dvi "exemp-

NETIKI, KAD ŽMOGUS BUVO MĖNULYJE

Brazilijoje vieno kaimelio gyventojai, protestuodami prieš mokykloje skleidžiamą "nesąmones", atsiėmė iš jos vaikus ir žada juos mokyti patys namie.

Tie tėvai sako, kad "šiais moderniais, šviesiais laikais jų mokytoja esanti apstėta kažkokių dvasių, nes vaikams pasakoją, kad žmonės, esą, jau šėsis kartus nuskrido į mėnulį ir ten vaikščiojo, kaip po savo kiemą".

tions", būdamas virš 65 metų amžiaus, ir, be to, turi teisę "nusiimti" vadinamąjį "standart deduction", arba, jei turi daugiau "nuimamųjų" išlaidų, "itemized deductions". Tokiu atveju, jei iš banko negauni daug procentų už santaupas arba neturi daug "dividends" iš akcijų (stocks), — neturėtu būti pagrindo rūpintis dėl mokesčių mokėjimo ar "nuėmimo" nuo mokesčių. Jei nemoki mokesčių, tai nėra nei nuo ko "nuimti" išlaidas.

Aplamai kalbant, namų "taisymai" yra dviejų rūšių: tokie eiliniai pataisymai, kurie yra reikalingi tam, kad namai nenustotų savo vertės, pav., namų dažymas, išdaužto lango pataisymas ir panašiai. Šitokios išlaidos vadinamos "repairs" ir gali būti nuimamos nuo gaunamų pajamų, t. y. nuomų. Kita rūšis yra vadinamieji "capital expenditures" — kapitalinis remontas. Šitai grupė priklauso tokie kapitaliniai remontai, kaip, pavyzdžiui, naujo stogo dengimas, "shingles" kuriais namai apkalami, "storm windows" (žieminiai langai) ir panašios išlaidos, susijusios su remontais, kurie pakelia namų vertę. Jos turi būti "nuimamos" nuo pajamų per eilę metų tokiu pat būdu, kaip ir pačių namų "depreciation" (amortizacija).

Tačiau Tamstos aprašomu atveju, man atrodo, kad galima būtų nuimti visą sumą šiais metais. Tamstos taisymai buvo "katastrofinio" pobūdžio (emergency) ir buvo reikalingi namams "išgelbėti", o ne namų vertei pakelti. Mano nuomone, tie pataisymai bus laikomi "repairs", o ne "capital expenditure".

Paprašyk Tamstą to žmogaus, kuris Tamstai pildo mokesčių formas, kad jis paskambintų į Internal Revenue ir paklaustų jų nuomonės šiuo reikalu. Esu tikras, kad jie pasisakys Tamstos naudai.

Jei Tamsta pats gyvena viename iš savo trijų butų, tai Tamsta, žinoma, galėtų "nuimti" tik du trečdalius sumokėtos sumos, o ne visą sumą.

Poezijos knygos

POEZIJOS PILNATIS.
Bernardo Brazdžionio poezijos rinktinė, kurioje sutalpinti geriausi visi jo išleisti knygų kūrinių. Puošus leidinys, 592 psl., kainą \$10.00.

Tau, sesute. Prano Lemberto gyvenimas, kūryba, prisiminimai, 269 psl., iliustruota, kaina kietais viršeliais \$4.00.

Po Dievo antspaudais, Vytauto Didžiojo gados, Leonardo Andriekaus eilėraščių, dail. Telesforo Valiaus iliustruoti, 106 psl., kaina \$3.00.

Pavieniai žodžiai, Jonas Mekas, 95 psl., kaina \$4.00.

VAKARĖ BANGA, Iyri-ka, Gražina Tulauskaitė, 127 psl., kaina \$2.00.

VYNUOGES IR KAKTUSAI Julijos Svabaitės eilėraščių rinkinys, 96 psl., kaina \$2.00.

Poilsis ant laiptų, Vytauto Karoso eilėraščių, 50 didelio formato puslapių, kaina \$4.00.

EILĖRAŠČIŲ RINKINYS, Steponas Strazdas, 159 psl., kaina \$2.50.

SERKŠNO SIDABRAS, M. Vaipkus, 86 psl., kaina \$1.50.

METU VINGIAI, A. Tyroulis, 176 psl., kaina \$3.

SIELOS BALSAS, J. Smalstoriū, 221 psl., kaina 75 c.

BALADĖS, šitoj labai gražiai išleisto, gausiai iliustruotų knygų yra septynios Mažono baladės. Tai knyga, labai tinkama dovanoms. Kaina \$6.00

SIDABRINĖS KAMAMOS, Kazio Bražūno eilėraščių premijuotas rinkinys, 94 psl., kaina \$2.

PLIAUK. MANO LAIVELI, Petro Segato eilėraščių, 111 psl., kaina, ... \$2.00

Nemarioji žemė, Lietuva pasaulinės poezijos posmuose, sudarė Alfonsas Tiunons, 176 psl., kaina \$5.00.

12 knygų už \$2

Juodojo pasaulio sukilimas, parašė Stasys Michelsonas, 127 psl., kaina \$2.00.

Tikra teisybė apie Sovietų Sąjungą (parašė J. Januškis), 96 psl., kaina 50 centų.

Kunigų celibatas, parašė kun. Fox, 58 psl., kaina 25 centai.

Ar buvo visuotinis tvanas, 64 psl., kaina 25 centai.

Zemaitės raštai karės metu, 126 psl., kaina 50 centų. Juozas Stalinas, 32 psl., kaina 25 centai.

Žalgirio mūšis, parašė dr. Daugirdaitė - Sruogienė, 24 psl., kaina 50 centų.

Socializmas ir religija, E. Vandervelde, 24 psl., kaina 10 centų.

Demokratinio socializmo pradai, (S. Kairio įvadas), 64 psl., kaina 50 centų.

Tavo kelias į socializmą, (Leono Blumo), 35 psl., kaina 25 centai.

Soci'izmo teorija, (M. Fiserio), 74 psl., kaina 25 ct.

Socialdemokratija ir komunizmas (K. Kauskio), 47 psl., kaina 25 centai

Atskirai sudėjus, jų kaina \$5.60, bet visos kartu paruošamos už \$2.

**Gausite spausdintas informacijos, jeigu
parąšysite:
Lithuanian Alliance of America
807 West 30th Street, New York, N.Y. 10001**

Vietinės žinios

Ir čia laikas viską keičia

Galvoje turime didžiausią Bostono lietuvių organizaciją — So. Bostono Lietuvių Piliečių d-ją, kuri įsteigta dar praėjusio amžiaus pradžioje ir turi per 1.000 narių.

Jos steigėjai jau mirę, o daug kitų senesnių laikų veikėjų paseno ir nebėga aktyviai reikšti draugijos veikloje. Juos pradėjo pakeisti jaunesnieji, atvažiuojantys iš Lietuvos prieš Antrąjį karą ar gimę JAV-se ir pagaliau naujesieji paskutiniųjų laikų ateiviai, vadinamieji dipukai.

Štai prieš 10 metų (1963) draugijos vadovybėje iš 16 asmenų buvo tik du naujieji ateiviai (V. Stelmokas ir S. Jakutis, abu kontrolės komisijos nariai) ir po Pirmojo pasaulinio karo atvažiuosiusi Ona Ivaskienė, direktorė.

Jau visai kitokį vaizdą sudaro 1973 metų vadovybė.

Kandidatų buvo 32. Iš jų vien naujųjų ateivių buvo 15. Iš jų išrinkti 6, taigi beveik pusė.

(1963 m. iš 33 kandidatų naujųjų ateivių buvo 8).

Pirmininko, vicepirmininko ir fin. sekretoriaus pareigas jau keleri metai eina senosios kartos ar jau čia gimusiųjų atstovai, bet vicepirmininkas šiemet vos beatilaikė naujajai atstovei.

Sekretorius yra pusnaujas ateivis.

Išdalininko vietą iš čia gimusiųjų paveržė naujasis ateivis Algis Makaitis.

Marsalkos pareigas laimėjo čia gimęs prieš naująjį ateivį.

Direktorių taryboje nau-

Paragink savo pažįstamus išsirašyti Keleivį. Jo kaina metams \$7.00.

jųjų ateivių yra 3 ir 2 atvykę prieš Antrąjį pasaulinį karą.

Kontrolės komisijoje yra 2 naujieji ateiviai ir vienas atvykęs po Pirmojo pasaulinio karo.

Taigi, palyginę paskutiniojo dešimtmečio duomenis, matome, kad ir šios draugijos vadovybėje svarbiausią vaidmenį ima vaidinti naujieji ateiviai arba jau čia gimę.

Tai visai suprantamas reiškinys. Vėliau atvažiuosieji ir čia gimusieji yra jaunesni, todėl ju tarpe atsiranda vis daugiau veiklesnių, sumanesnių, pajėgesnių.

Naujajai valdybai reikia linkėti sėkmės plečiant ir tobulinant draugijos veiklą.

Zemaitis

SOUTH BOSTONO LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBE
penktadieniais, šeštadieniais ir sekmadieniais veikia

LIETUVIŠKA UŽKANDINĖ

NUO 3 VAL. POPIET. IKI 10 VAL. VAKARO

- SKANI LIETUVIŠKA PICA
- VOKISKAS ALUS
- JAUKIAI ISDEKORUOTOS NAUJOS PATALPOS
- LIETUVIŠKAS MALONUS PATARNAVIMAS
- TRIJŲ GENERACIJŲ LIETUVIŠKA MUZIKA

Šeštadieniais ir sekmadieniais
NUO 12:00 VAL. IKI 3:00 VAL.

LIETUVIŠKI PIETUS

(Balandėliai, kugelis, dešros, kopūstai ir kt.)

Atsilankykite ir būsite maloniai nustebinti!

S.B.L.P. DRAUGIJOS VADOVYBĖ

Gana

nereikalingai eikvoti kurui alyvą

1972

Savybės:
Produktingumas
Grozis
Ekonomija

Namams šildyti
geriausias pirkinys

Alyva kūrenamos
šilto oro krosnys
Rytdienos įrengimas

Pilnas įrengimas, įskaitant alyvos burneri, pūtėją, oro filtrą, termostatą, kontrolę ir darbą sujungti rūsy su vamzdžiais..

10 metų garantija.

\$395.

Paskutinė modernaus alyva šildymo naujiena
FORTUNA FUEL Co.

CITGO CLIMATIC
HEATING OILS

Alyva šildymo specialistai
470 Adams Street, Quincy, Mass.
Alyvos burnerio aptarnavimas ištisas 24 val. per dieną

Skambinti — Boston: 436-1204, So. Shore: 773-4949

COSMOS PARCELS

EXPRESS CORP.

144 Milbury St.
WORCESTER, MASS.
Tel. SW 8-2868

yra vienintelė oficiali įstaiga Worcester, kuri siūnia siuntinius tiesiog iš Worcesterio į Lietuvą ir kitas Rusijos valdomas sritis. Čia kalbama lietuviškai, patarnaujama greitai ir sąžiningai. Siuntiniai eina greitai ir tvarkingai.

Čia galima gauti įvairiausių importuotų ir vietinės gamybos medžiagų ir kitų daiktų, tinkamų Lietuvai, labai žemomis kainomis.

Vedėja B. Sviklienė

Senas parvirsta ir negirtas.

Flood Square Hardware Co.

Savininkas N. J. ALEKNA
628 EAST BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.
TELEFONAS AN 8-4148
Benjamin Moore Dažai
Popierio Siuronia
Stiklas Langams
Visokio reikmenys namams
Reikmenys plumbieriams
Visokie geležies daiktai

Telefonas: AN 8-2305

Dr. Jos. J. Donovan

Dr. J. Pašakarnio

IPEDINIS OPTOMETRISTAS

Valandos:
nuo 9 val. ryto iki 5 val. vak.
Trečiadieniais neįprastai
447 BROADWAY
South Boston, Mass

Už nosies ne tik jaučias vedžioja.

Peter Maksvytis

Carpenter & Builder
49 Church Street
E. Milton, Mass.

Atlieku visus patalynų, remontą ir projektavimo darbus iš lauko ir viduje, gyvenamųjų namų ir biiznio pastatų, pagal Jūsų reikavimą. Šaukite visados iki 9 valandų vakaro.

Telefonas: 698-8675

TEL. AN 8-2124

Dr. Amelia E. Rodd

(RUDOKIUTE)
OPTOMETRISTE

Valandos:
nuo 10 ryto iki 6 vakaro
Trečiadieniais — uždara
445 BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.

Nerasi medžio be šakos, o žmogaus — be ydos.

A. J. NAMAKSY

Real Estate & Insurance
321 Country Club Rd.
Newton Centre, Mass. 02159
Tel. 332-2645

173 Arthur St., Brockton, Mass. 02402. Tel. 586-7209

E. KARDELIENĖS DAINŲ

PLOKSTELĖ

Keleivio administracijoje galima gauti Lietuvos operos solistes Elzbitos Kardelienės įdainuotų dainų ir arijų plokstele. Kaina \$6.00. Paštu nesiunčiame.

Laisvės Varpas

Lietuvių Radijo Valanda

Sekmadieniais 11-12 val.

AM 1.430 KC

Vedėjas PETRAS VIŠCINIS

ATLAS PARCELS CO.

82 Harrison Street,
Worcester, Mass. 01604
Tel. 798-3347

Tiesiai iš Worcesterio siunčiam įvairius siuntinius į Lietuvą ir kitus Rusijos valdomus plotus! Siuntiniai sudaromi iš vietinės gamybos medžiagų, apavų, maisto ir pramonės gaminių. Turime vietoje įvairių vietinės gamybos ir importuotų prekių iš kitų kraštų visai žemomis kainomis. Be to, siunčiame maistą, pinigus ir galite užsakyti jų gamybos prekes. Čia sumokėsite pinigus, o giminės ten vietoje galės pasirinkti užsakytas prekes.

Taipogi tarpininkaujame per tam tikras įstaigas atsikviesti giminės čia pas save į svečius ar nuolatiniam apsigyvenimui. Patarnavimas atliekamas greitai ir sąžiningai. Atsilankę įsitikinsite. Vedėjas A. Schyrinski

COSMOS PARCELS

EXPRESS CORP.
AND
TRAVEL INFORMATION

ĮVAIRIAUSIAS DOVANAS
siunčia betarpiškai

IS BOSTONO Į LIETUVĄ
ir kitus Rusijos okupuotus kraštus

Pristatymas greitas ir
garantuotas

Prekės parduodamos nužemintomis kainomis. Galima užsisakyti rublių sertifikatus, automobilius, šaldytuvus ir pan.

Atidaryta darbo dienomis
nuo 9 val. ryto iki 5 val. vak.
o ištadieniais
nuo 8 val. ryto iki 2 val. p.p.
Kitomis valandomis pagal
susitarimą telefonu.

389 W. Broadway
So. Boston, Mass. 02127
Tel. 268-0068

Knyga yra geriausias žmogaus draugas

R The Apothecary

LIETUVIŠKA TIKRA VAISTINĖ

Parduodame tikrai vaistus, išpildome gydytojų receptus ir turime visus gatavus vaistus.

Jei reik vaistų — eikite į lietuvišką vaistinę.

Sav. Emanuel L. Rosengard, B. S., Reg. Pharm.

882 a W. Broadway, tarp E ir F gatvių, SO. BOSTON.

Telefonas AN 8-6620

Nuo 9 val. ryto iki 8 val. v., išskyrus šventadienius ir sekm.

M & T OIL CO., Inc.

641 E Broadway So. Boston, Mass. 02127

- ☐ Krosnies aptarnavimas
- ☐ Automatinis įpilimas
- ☐ Patogios mokėjimo sąlygos
- ☐ Pilnas šildymo įrengimas

Skambinkite

268-4662

South Boston Savings Bank

ALFRED W. ARCHIBALD, PREZIDENTAS

460 West Broadway, South Boston, Mass. 02127

Skambinkite 268-2500

Bankas atidarytas nuo pirmadienio iki penktadienio nuo 9 val. ryto iki 3:30 val. po pietų.

ATIDARYTAS NAUJAS SKYRIUS

740 Gallivan Boulevard, Dorchester, Mass. 02122

Skambinkite 825-9090

Jis atidarytas nuo pirmadienio iki penktadienio nuo 10:30 val. ryto iki 5:30 val. vakaro. ŠEŠTADIENIAIS — nuo 9 val. ryto iki 12 val. dienos.

DABAR

už nemažesnius kaip \$1.000 dviejų metų įspėjimo indėlius moka **6%**
(Iš tikrųjų tos rūšies indėliai duoda 6.27% pelno)

už visus kitus indėlius moka

5 1/4%

Nuo įdėjimo dienos — Kas mėnuo priskaitomi nuosimčiai — Pilnas draudimas Bankas veikia 109-tuosius metus. Nuosimčiai yra nurašomi nuo Mass. mokesčių.

Šio banko direktorių taryboje yra adv. J. Grigalus.

Reikale su tarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai. Turtas (Assets) yra virš \$271,000,000

Trans-Atlantic Travel Service

DAUGIAUSIA PATYRUSI LIETUVIŠKA TURIZMO ĮSTAIGA

Norintiems keliauti į Europą, Pietų Ameriką, Australiją ar į bet kurį kitą pasaulio kontinentą, praleisti atostogas Floridoje, sauletoje salose kaip Havajuose, Karibuose, Bermudoje, aplankyti giminės Lietuvoje ar juos pasikviesti į svečius — geriausia ir greičiausia patarnaus TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE. Čia visų lėktuvų bilietai (International and Domestic Air Tickets) išrašomi belaukiant — be jokio papildomo mokesčio.

Siunčiant pinigus ir siuntinius į Lietuvą ar perkant prekes tiems siuntiniams (skrytes, megztinius, įvairias medžiagas), sąžiningiausiai patarnauja

Globe Parcel Service, Inc.

Rublių sertifikatus, automobilius, motociklus šaldytuvus ir kitus rusiškų prekių užsakymus siųskite savo giminėms tik per

Trans-Atlantic Trading Co

(PODAROGIFTS INC. SKYRIUS BOSTONE)

Darbo valandos: Kasdien 9—5
Šeštadieniais 8—12

393 West Broadway
So. Boston, Mass. 02127
Telefonas: 268-8764

Visų skyrių vedėja Aldona Adomonis